Ը. ՏԱՐԻ 2188 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 25 ԱՀԵԿԱՆ 1383 2 ՄԱՅԻՍ 1891 5 ՇԵՎՎԱԼ 1308 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐԵՒԷ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան (կանխիկ վճարում)	150
» » Վեցամսեայ	75
» » Եռամսեայ	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան	56
» » Վեցամսեայ	28
Ընտիր թուղթի վրայ մնայուն օրինակ Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախք մի օրինակ	Ղրշ. 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 2/14 ՄԱՅԻՍ 1891

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՌՈՒՍԻԱ, ՌՈԶՉԻԼՏՔ
ԵՒ ՀՐԷԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Կը հաստատուի թէ Ռուսիոյ վերջին փոխառութեան ետ մնալը սերտ առնչութիւն ունի Ռուսիոյ Հրէից արտաքսման խնդրոյն հետ։

Կը հաստատուի նաեւ թէ Մոսկուայէ Հրէից արտաքսման հրամանին անակնկալ կերպիւ ետ առնուիլն առնչութիւն ունի ռուս կառավարութեան դէմ հրեայ Ռոշիլտներուն բռնած ընթացքին հետ։

Պ. տը Պլովից այս մասին Փարիզէ հետեւեալը կը հեռագրէ առ Թայմզ, անցեալ շաբաթ աւուր թուով.

«Անճիշդ է ըսել թէ Ռոշիլտեան տունը չէ ուզեր մասնակցիլ ռուսական պարտուց տոկոսի զեղչման գործողութեան։ Ճշմարտութիւնն է թէ 15 օրէ ի վեր արդէն կնքեալ է սոյն գործողութեան վերաբերեալ դաշնագիրը Պարոն տը Ռոշիլտի և Ռուսիոյ ելմտական նախարարին միջեւ, ու նոր փոխառութիւնը ծանուցանող Ուքազն ալ պատրաստ էր, երբ տեղի ունեցաւ Հրէից արտաքսումը Մոսկուայէ։ Որովհետեւ Ռուսիոյ սոյն գանձային գործողութիւն պիտի կատարուէր նախաձեռնութեամբ Ռոշիլտի, Պլայխրէօտըրի և ուրիշ մեծ հրեայ սեղանաւորաց, և որովհետեւ Լոնտոնի Թիքնէն ի վեր Ռուսիոյ Հրէից արգահատելի վիճակին վրայ մեծագոյն զայրոյթ զգացուած էր Անգլիոյ մէջ, Լորտ Ռոշիլտ (Լոնտոնի Ռոշիլտեան տան պետը) նախաձեռնարկ եղաւ՝ իւր գերդաստանին անդամոց ցաւ յայտնելով որ հրեայ սեղանաւորներ կը գտնուին որք իրենց ազգակիցները տառապեցնող կառավարութեան մը դրամական օգնութիւն և ծառայութիւն կը մատուցանեն։ Այս բողոք լսելի եղաւ, և մայիս 2ին (Ն. Տ.) Ռոշիլտեան տունն հեռագրեց Ռուսիոյ ելմտական նախարարին թէ առ այժմ հրապարակի վիճակը դժուար եթէ ոչ անհնար կ'ընծայէ այս գործողութիւն։ Ռոշիլտք չըսին թէ չեն ուզեր մասնակցիլ այս գործողութեան, որովհետեւ չէին կրնար այսպիսի յայտարարութիւն մ'ընել։ Այս հեռագրոյ առաջման վրայ, ռուսական թուղթերն ինկան, և որովհետեւ հին փոխառութեանց տոկոսին զեղչման համար ձեռնարկեալ այս 3% փոխառութեան արժեթուղթք 100էն 81½ Փր. ի գնուած էին, ի հրապարակ հանման գործողութիւնն առ այժմ անկարելի կը դառնայ։ Պէտք է սակայն յիշել թէ դաշնագիրն ստորագրեալ կը մնայ, ռուս կառավարութենէն կախում ունի խզել զայն կամ ոչ, մինչ դաշնագիրն ստորագրող խմբակն ազատ կ'երեւի գործողութեան ի հրապարակ հանման ժամանակն որոշելու։

«Բաց աստի, մայիս 2էն ի վեր (Ռոշիլտներուն հեռագրէն ի վեր) Հրէից արտաքսմունք յանկարծ դադրեցան ի Մոսկուա, այնպէս որ նոր փոխառութիւնն ի հրապարակ հանելու կարգադրութիւնը կրնայ գործադրուիլ, բան մը որ հաւասարապէս պարտաւորիչ է պայմանագիր խմբակին և ռուս կառավարութեան համար, իրաւախոհութիւն մ'ընելու և գնման սակը փոփոխելու հիման վրայ։ Սակարանը բնականապէս օգուտ քաղեց այս կացութենէ, և ամենէն արտաքոյ զրոյցներով գրեթէ ընդհանուր աճաբեկում մը յառաջ բերաւ։»

⁂

Համպուրկի սեղանաւորական թերթ մը խօսելով կը պարսաւէ զՌուսիա՝ Մոսկուայէն Հրեաներն արտաքսելուն համար։ Կը պատուիրէ գերման դրամատէրաց ստակ չտալ Ռուսիոյ, որ Գերմանիոյ դէմ պատերազմի կը պատրաստուի և ներքին ծայրայեղ քաղաքականութիւն մը և արտաքին կսկծելի քաղաքականութիւն մ'ի գործ կը դնէ՝ չընծայելով ոչ մէկ սեղանաւորական երաշխաւորութիւն։

⁂

Թայմզի մէջ կեղծ ստորագրութեամբ հրատարակեալ նամակ մը, որ նոյն իսկ Ռոշիլտեան տունէն բխած լինել կը կարծուի, կ'ըսէ թէ քանի որ ռուս կառավարութիւն իւր հրեայ հպատակները չուզեր այլ եւս, կարելի չէ ստիպել զինք որ անպատճառ իւր երկրին մէջ պահէ զանոնք, բայց կարելի է ամենայն քաղաքավարութեամբ և չափաւորութեամբ խնդրել որ գէթ դիւրացնէ Հրէից Ռուսիայէն մեկնումն։ Ուստի, եթէ ռուս կառավարութիւնը միջոց ընծայէ այս խղճալեաց մինչեւ ի ծովեզր փոխադրման, հրեայ սեղանաւորք յանձն կ'առնուն ծովեզերքէն զանոնք նաւ դնելով փոխադրել յարմար գաղթավայրեր և ռուս կառավարութիւնը բեռէ մը ազատել։ Նամակագիրն, այս վեհանձն առաջարկն ընելով այս վայելուչ ձեւով, կը ջատագովէ խորհուրդ տալով ռուս կառավարութեան որ հաճի հրեայ սեղանաւորաց հետ բանակցիլ Հրեաները Ռուսիայէն դուրս հանելու միջոցներուն վրայ։

Ուժ տալով այս տեսութեան, Թայմզ կ'ըսէ խմբագրականի մը մէջ.

«Ռուսիա, երբ իւր գործին յարմարի, անսովոր չէ հրեայ սեղանաւորաց հետ գործակցելու։ Անոնց աջակցութեամբ այնքան անգամ գործեր տեսած է որ Լոնտոնի Սակարանն սկըսաւ քիչ մը պաղ ընդունելութիւն ընել նոր փոխառութեանց պարտատոմսերուն հանման, որք գործնական պտուղն են հրեայ սեղանաւորաց գործակցութեան ռուս կառավարութեան հետ։ Ֆրանսական հրապարակը նուազ դժուարահաճ է յայսմ մասին, բայց Փարիզի Ռոշիլտք այս օրերս գլացան կատարել ռուս կառավարութեան փափաքած տոկոսի զեղչման փոխառութիւնն։ Առ այս իբրեւ պատճառ ըսին թէ հրապարակը ձեռնտու չէ այնպիսի գործողութեան մը, և հրապարակն ալ հաճելի եղանակաւ մը պատասխանեց՝ գնոց ընդհանուր տկարութեամբ մը ապացուցանելով այն առարկութիւն։ Այս անախորժ լուրն առնուելուն հետ միեւնոյն Մոսկուայէ Հրէից արտաքսման դադրիլը կրնայ ապացոյց մը համարուիլ թէ ռուս կառավարութիւն հրեայ սեղանաւորաց դժկամակութիւնը կը վերագրէ Ռուսիոյ Հրէից նկատմամբ բռնուած ընթացքին։ Արտաքսման և հալածման չար գործին սոսկ դադարումը չի բաւեր ռուսական արժեթղթոց տալու այն ամրութիւն, առաձգութիւն եւ հաստատութիւն զոր անոնք կորուսին այսքան անդէպ կերպիւ։ Ասոր ամենէն կարճ ճամբան է հրեայ սեղանաւորաց հետ բանակցութիւններ բանալ Հրէից գաղթականութեան համար։ Այս կերպիւ որոշ ձեւ մը կրնայ տրուիլ Հրեաները Ռուսիայէն հանելու և յարմար տեղեր հաստատելու խորհրդոց, որք հիմա քիչ մը մութ կ'երեւին։ Եթէ լրջօրէն ձեռնարկուած է նոր երկրի մը մէջ տեղաւորել հրեայ գաղթականներն, այսպիսի ձեռնարկ մը հրէական սեղանաւորութեան կարողութենէն դուրս չի մնար։ Բայց դարձեալ դժուարութիւններէ զերծ չէ։ Հրեայք պէտք է որ այնպիսի երկրի մը մէջ երկրագործութեան և խաշնարածութեան պարապին ամեն բանէ յառաջ, թէեւ իրենց բնազդմունք առաւելապէս առեւտրական են։»

ՔԻԼԻՑԻՔ

Քիլիի մէջ պատերազմը վերջացած չէ տակաւին։ Խորհրդարանի կուսակցութիւնը Պալմաչէտա նախագահին հրաժարումը կը պահանջէ, և սխալ է այն լուր թէ նախագահն հրաժարած լինի։

Խորհրդարանի կուսակցութիւնը զարմանալի խաղ մը խաղաց Միացեալ Նահանգաց կառավարութեան։ Ցայտնի է թէ պատերազմի մէջ գտնուող Տէրութեան մը մարտանաւերուն չէզոք Տէրութեան մը նաւահանգստաց մէջ զէնք և ռազմամթերք առնուլն արգելեալ է միջազգային օրինօք, ապա թէ ոչ՝ վնասեալ կողմը չէզոքութեան օրէնքը բռնաբարող Տէրութենէն հատուցում կրնայ պահանջել։ Արդ, Քիլեցւոց Իթա անուն նաւն, իբրեւ առեւտրական նաւ ծպտելով, Սան-Ֆրանչիսքոյի Սան Տիէկօ նաւահանգստէն շատ մը հանքածուխ կ'առնու, որուն Քիլեցիք մեծ պէտք ունին, և կանխաւ իրենց մէջ եղած կարգադրութեան համաձայն առագաստանաւ մ'ալ նոյն պահուն մօտենալով, շատ մը զէնք և ռազմամթերք կուտայ Իթայի։ Ամերիկեան իշխանութիւնք կասկածելով, քաղաքային պաշտօնեայ մը կը ղրկեն քննելու Իթայի բեռը։ Բայց նաւապետն, իւր խուցն հրաւիրելով ամերիկեան պաշտօնատարը, կը խոստովանի թէ ինք օրինօք արգելեալ ապրանքներ փախցնելու վրայ է ի նպաստ Քիլիի Խորհրդարանի կուսակցութեան, բայց եթէ պաշտօնատարը տեղէն շարժի, քիլեցի չորս կորիճներու գնտակներն իրեն կը սպասեն։ Զարհուրեալ պաշտօնատարը տեղէն չի շարժիր, բայց կը տեսնէ որ պահ մը առաջուան առեւտրական նաւն յանկարծ կը սպառազինի պղպատեայ թնդանօթներով, և հասարակ նաւաստիք կարմրազգեստ ծովային զինուորներ կը դառնան։ Նաւապետը նաւուղիղն քով ալ երկու զինուորներ կը դնէ, որք ըեվոլվերներն անոր գլխուն ուղղելով կը պարտաւորեն զինք նաւը դուրս հանել նաւահանգստէն և առաջնորդել դէպ ի քիլեան ջուրերն, ուր Քիլիի խորհրդարանական կուսակցութեան Էսմէրալտա զրահաւորը կը սպասէ՝ Իթայի չոգենաւն ապահովապէս առաջնորդելու՝ իւր թանկագին բեռով։

Ամերիկեան իշխանութիւնք երկու մարտանաւ ղրկեցին Իթայի ետեւէն, իրողութիւնն իմանալով դժբախտ պաշտօնատարէն զոր ծովեզրէն բաւական հեռի ցամաք հանած էր Իթան։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Թան իւր այս կիրակի երեկոյեան սեղանաւորական տեսութեան մէջ (հըրատարակեալ իւր երկուշաբթի թերթով) կ'ըսէ թէ վերջին եօթնեկին մէջ գնոց ընդհանուր անկումը վերագրելի է, նախ և առաջ, Պելճիոյ ածխահանքերուն մէջ աշխատութեան ընդհանուր դադարման երկիւղին, որ մասամբ իրագործեալ է արդէն, որով ածուխը կը սղի, ի բացառիկ ծախուց կ'ենթարկէին այն ճարտարագործ ընկերութիւնք կամ գործարանք որք մեծաքանակ ածուխի կը կարօտին։ Լոնտոնէ Պանքայի սակին բարձրացման հետ աննպաստ գներ եկան։ Ռոշիլտներու և ռուս կառավարութեան մէջ վէճը միտքերը վրդովեց։ Փորթուկէզ թղթոց վրայ ընդհանուր աճաբեկութիւնն ոչ նուազ դեր կատարեց։

Ռոշիլտք բացարձակ չմերժեցին, բայց ռուս կառավարութեան խնդրած գործողութիւնն, որ մէկ ամիս յառաջ կարելի կը համարուէր, այսօր վտանգաւոր կը համարուի։ Նախ որ Փարիզի հրապարակին վրայ միջազգային արժեթուղթեր շատ դիզուած են ժամանակէ մ'ի վեր։ Ֆրանսական նոր փոխառութեան համար եւս վճարումներ կան տակաւին ընելու։ Եւ յետոյ, Ֆրանսա այս տարի դուրսէն ցորեն գնել պիտի հարկադրի, և ոսկի պիտի ղրկէ։ Բանաւո՞ր էր ուրեմն, կը հարցնէ Թան, ֆրանսացի դրամատէրներէն խնդրել 450 միլիոն ֆրանքի նոր գումար մը՝ գերմանական հրապարակներուն վճարելով փոխանակ ռուսական թուղթերը Գերմանաց ձեռքէն գնելու համար։ Ահա այս մտածումներով, Ռոշիլտեան խմբակն աւելի նպաստաւոր ժամանակի մը յետաձգեց առաջարկեալ գործողութիւնը։

⁂

Թայմզ իւր մայիս 9ի շաբաթ աւուր առեւտրական տեսութեան սկիզբն հետեւեալ ծանօթութիւնը կուտայ արմտեաց վիճակին վրայ.

«Շաբթուս մէջ ցորենի հրապարակն ազդուեցաւ Անգլիոյ մէջ և Եւրոպիոյ վրայ օդին գեղեցկութենէն, և Ամերիկայէն եկած լուրերէն, ուր ցորենի գինը նոր անկում մը կրած է։ Քիչ գործ եղաւ, Անգլիոյ, Սկովտիոյ և Իռլանտիոյ համար քիչ ցորեն խնդրուեցաւ, և եղած գործոց մեծագոյն մասն Եւրոպիոյ հաշուոյն էր, շահադիտութեան նպատակաւ։ Ռուսիայէն ցորեն բերողներ զգոյշ կը կենան, գնոց անկում գուշակելով։

«Եգիպտացորենի վրայ եւս մէկ չիլլինի անկում մը կայ։

«Վերջապէս, գարին քիչ խնդրուեցաւ, և վերջին գինք վեց բէնս նուազ են։»

ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ

Փորթուկէզ կառավարութիւնն անգործ գործաւորաց ձրիապէս թոյլ կուտայ Ափրիկէ երթալու։ Երկու հարիւր ութսուն գործաւորք արդէն արձանագրուած են, Մոզամպիքի կողմն երթալ աշխատելու։

ԳԱՅԹԱԿՂԱԿԱՆ ԴԷՊՔ

Հայտէի մէջ, մերձ ի Քիլ, ոստիկանութիւնը ձերբակալեց ընկերվարական գլխաւոր գործիչներէ մին, որ կարեւոր գումարներ կորզած էր գործաւորաց սնտուկէն, որուն վարիչն էր։

ԱՆԳԼԻԱՅԻ ՊՈՒՏՏԱՅԱԿԱՆՔ

Տիկին Պլավացքի, հիմնադրուհի «աստուածագիտական ընկերութեան», այսինքն պուտտայական մարմնոյն Անգլիոյ, անցեալ շաբթուն մեռաւ ի Լոնտոն։

Տէյլի Նիւզ, խօսելով այս մահուան վրայ, որ կը վերագրուի ինֆլուէնցայով խառն զանազան հիւանդութիւններու, կ'ըսէ թէ Տկ. Պլավացքիի դաւանութիւնը քիչ հետեւողներ ունեցաւ Անգլիոյ մէջ։ Իւր հոգեհարցութեան (սբիրիդիզմ) փորձերն, յորս մտադուշակի դեր կը կատարէր, շատ կը քննադատուէին, բայց նաեւ հետեւորդներ կ'ունենային։ Տկ. Պլավացքի ջերմեռանդ հաւատացեալներ ունէր անգլիական ազնուականութեան մէջ։ Հրատարակած է հեղինակութիւններ՝ նոր Պուտտայականութեան դաւանեաց վրայ, որոց խորահմուտ էր՝ ըսած լինելով Թիպէթի այն իմաստուն ճգնաւորաց միոյն միջոցաւ որք աւանդապահն են ճշմարտութեան և հրաշալեաց։ Գէթ այսպէս կը գրուցուի։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

Վիլհէլմ կայսեր եղբայր Հանրիկոս իշխան Կրինոք (Սկովտիա) գնաց, առնելու համար երկու զբօսանաւեր, Մէթէօր և Իրէն։ Մէթէօր զբօսանաւ մ'է, զոր գնեց Վիլհէլմ Բ. և ցարդ Թիսըլ անունը կը կրէր։ Հրամատարը պիտի լինի կայսեր նաւային թիկնապահ Սէնտէն-Պիպրան, որ կ'ընկերանայ Հանրիկոս իշխանին։

Հանրիկոս իշխանի յանձնարարութեամբ Իրէն շինուած է Կրինոքի նաւարաններուն մէջ, և իշխանն անձամբ պիտի տանի զայն ի Քիլ։

ԼՕՐՏ ԿՐԱՆՎԻԼ

Անգլիոյ Խորհրդարանին քաղաքական երկու կուսակցութեանց պատկանող անդամներ որոշեցին հանգանակութիւն մը բանալ Լորտ Կրանվիլի արձանը կանգնելու համար Խորհրդարանի պալատին մէջ։ Նուիրատու մը առ առաւելն վեց ոսկի միայն պիտի տայ, որպէս զի նուիրատուաց թիւը շատ լինի և ըստ կարի շատ մարդիկ այս եղանակաւ յարգանք ընծայեն հանգուցելոյն յիշատակին։

ՆԻՒ ՕՐԼԷԱՆՍԻ ԴԷՊՔԸ

Հաւաս հեռագիր մը կ'ըսէ թէ արտաքին գործոց նախարարն ի մօտոյ եւրոպեան բոլոր պետութեանց պիտի ուղղէ շրջաբերական մը՝ Միացեալ Նահանգաց կառավարութեան ընթացքն յայտնող, ցոյց տալով համերաշխ շարժման մը և համաձայնութեան մը պէտքն, որպէս զի ամերիկեան կառավարութիւն իւր երկրին մէջ բնակող եւրոպական հպատակներուն պաշտպանութիւնն երաշխաւորելու միջոցը գտնէ, Լինչի պատուհասէն զերծ կացուցանելով զայնս օրինաց շրջանին մէջ։

Դիւանագիտական ակմբոց մէջ կ'ըսուի թէ Նիւ-Օրլէանսի իտալական հիւպատոս Պ. Քորդէ ետ կոչուած է։ Այս հիւպատոս յայտնած է թէ Նիւ-Օրլէանսի քաղաքապետին կողմէ կարգուած արտասովոր մասնախումբ մը կանխաւ պատրաստած էր իտալացի բանտարկելոց Լինչ օրէնքով ջարդը։

Հիւպատոսը կ'ամբաստանէ տեղւոյն ամերիկեան իշխանութիւնները՝ ջարդին առաջքն չառնելնուն համար, և կը յայտնէ թէ պաշտօնեայներ իսկ մասնակցեցան բանտին վրայ յարձակման։

ԶՕՐԱՎԱՐ ՊՈՒԼԱՆԺԷ

Պրուքսէլի մէջ կ'ըսուի թէ զօրավար Պուլանժէ պիտի փորձէ օգուտ քաղել Փուրմիի վշտալի դէպքերէն, և անոնց պատճառ տուող ընկերայինտնտեսական կացութենէն։ Արդարեւ, կը գիտուի թէ մայիս 9ին ի Փարիզ տեղի ունեցած ցոյցը կազմակերպուած էր պուլանժէականներէն։ Պելժ. կառավարութիւնն հոգ կ'ընէ, խորհելով թէ պուլանժէական կուսակցութիւնն և իւր պետ կրնան ազդել պելժ ընկերվարականաց վրայ, որք սերտ յարաբերութեան մէջ կը գտնուին հիւսիսային ֆրանսացի ընկերվարականաց հետ։ Մինչեւ իսկ կ'ըսուի թէ զօրավար Պուլանժէի Պրուքսէլի մէջ բնակութիւնն աղէկ չպիտի երեւայ պելժ կառավարութեան։

ՄԵԾ-ԴՈՒՔՍ ՆԻՔՈԼԱ

Փեթերսպուրկ գտնուող պուլկար պատգամաւորութիւն մը երախտագիտական արձանագրութեամբ պսակ մը դրած է հանգուցեալ Նիքոլա Մեծ-դքսին դագաղին վրայ։ Կը յիշուի թէ Ցարին հօրեղբայրը սերտ յարաբերութիւններ ունեցած էր անոնց հետ։

—)(7)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԿԻ ՏԸ ՄՕՊԱՍԱՆ

ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԷՍ ՀԶՕՐ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Ճշմարիտ էր, պէտք ունէր զայն տեսնելու, խորին, ճնշող, տագնապեցնող պէտք մը։ Ի՞նչ էր այդ. սէ՞ր։ Բայց ոչ խանդավառում կը զգար մտքին մէջ, ոչ զգայարանաց մէջ բորբոքում, ոչ հոգւոյն մէջ երազանք, հաստատած ատեն թէ այն օրն եթէ չզգար, շատ պիտի տառապէր։

Փողոցին սկահակն հնչեց սանդուղին մէջ, և Օլիվիէ Պէռթէն յանկարծ շնչասպառ զգաց ինքզինքն, յետոյ այնպէս զըւարթ, որ իւր վրայ շրջան մը ըրաւ սիկառէթը վեր նետելով։

Տիկին տը Կիյեռուա մտաւ ներս, մինակ էր։

Պէռթէն մեծ յանդգնութիւն մը ունեցաւ, անմիջապէս։

—Գիտէ՞ք ի՛նչ կը խորհէի ձեզ սպասած միջոցիս։

—Ո՛չ, ի՞նչ գիտնամ։

—Կը հարցնէի ինքնին թէ արդեօք սիրահարա՞ծ եմ ձեզ։

—Ինձ սիրահարա՛ծ. յիմարացա՞ք։

Բայց կը ժպտէր, և իր ժպիտը կ'ըսէր. «սիրուն բան է այդ, շատ գոհ եմ»

—Լրջութեամբ չէք խօսիր, շարունակեց. ինչո՞ւ այդ կատակն ըրիք։

—Ընդհակառակն շատ լրջութեամբ կը խօսիմ, պատասխանեց նկարիչը։ Չեմ ըսեր հաստատապէս թէ կը սիրեմ զձեզ, բայց ինքնին կը հարցնեմ թէ սիրելու վըրայ չե՞մ։

—Ի՞նչ բան ձեզ այդպէս խորհել կուտայ։

—Իմ յուզումս՝ երբ հոս չէք, իմ երջանկութիւնս՝ երբ կուգաք։

—Ո՛հ, այդչափ քիչ բանի համար հոգ մի՛ ընէք, ըսաւ նա նստելով։ Որչափ ատեն որ լաւ քնանաք և ախորժակով ճաշէք, վտանգ չկայ։

Նկարիչն սկսաւ խնդալ։

—Եւ եթէ քունն ու ախորժակը կորսնցնեմ։

—Իմացուցէք ինձ։

—Եւ այն ատե՞ն։

—Պիտի թողում որ խաղաղութեամբ բժշկուիք։

—Շնորհակալ եմ։

Եւ այս սէրն ունենալով բնաբան, մինչեւ իրիկուն մարիվօտեցին։ Միւս օրերն ալ այնպէս եղաւ։ Սրամիտ և կարեւորութիւն չունեցնող կատակ մը ընելու պէս, եկած ատենը զուարթօրէն կը հարցնէր։

—Սէրերնիդ ի՞նչպէս է այսօր։

Եւ Պէռթէն, լուրջ ու թեթեւ կերպով, կը պատմէր անոր այդ հիւանդութեան բոլոր յառաջդիմութիւնները, ծնող ու հետզհետէ աճող սիրոյն ներքին, յարատեւ, խորին աշխատութիւնն։ Անոր առջեւ մանրազննօրէն կը տարրալուծէր ինքզինքը, ժամ առ ժամ, առջի իրիկուան բաժանումէն սկսեալ, դաս մը աւանդող դասատուի մը ձեւով, որ ծիծաղաշարժ էր. և նա մտիկ կ'ընէր, շահագրգռուած, և քիչ մը յուզուած, վրդովուած այդ պատմութենէն որ կարծես պատմութիւնն էր գրքի մը որուն ինքն էր դիւցազնուհին։ Երբ կը թուէր, կնահաճոյ և համարձակ ձեւերով, բոլոր այն հոգերն որոնց կը մատնուէր, իր ձայնը մերթ ընդ մերթ կը դողդոջէր, բառով մը կամ միայն շեշտով մը իր սրտին վշտաշարչարութիւնն յայտնած ատեն։

Եւ նա միշտ հարցումներ կ'ընէր իրեն, հետաքրքրութեամբ վառուած, աչքերն անոր վրայ սեւեռած, ականջն անյագ այն բաներէն զորս լսելը խռովիչ է, բայց որոնց ունկնդրելն ա՛յնքան քաղցր է։

Երբեմն, դիրքը շտկելու համար անոր քով եկած ատեն, ձեռքը կը բռնէր և կը փորձէր համբուրել։ Բուռն շարժումով մը մատները կը հեռացնէր նա իր շրթներէն և յօնքերը քիչ մը պատելով.

—Գործերնիդ նայեցէք, կ'ըսէր։

Նորէն կը սկսէր աշխատիլ, բայց հինգ վայրկեան չանցած կինն հարցում մը կ'ընէր իրեն ճարտարութեամբ զայն բերելու համար վերստին այն միակ նիւթին վրայ որ զիրենք կը զբաղեցնէր։

Հիմայ սրտին մէջ վախեր կը սկսէին ծնիլ։ Կ'ուզէր սիրուիլ, բայց ոչ պէտք եղածէն աւելի։ Ապահով ըլլալով որ ինք չէր մոլորեր, կը վախնար որ ծայրայեղութեան կը հասցնէր նկարիչն և ինք պատճառ կ'ըլլար անոր կորստեան, ստիպուած ըլլալով զայն յուսահատեցնել՝ քաջալերել թուելէ ետքը։ Եթէ սակայն պէտք ըլլար ետ կենալ այդ քաղցր ու մարիվօտարան բարեկամութենէն, այդ խօսակցութենէն որ կը հոսէր, սիրոյ կտորներ գլորելով ինչպէս առուակ մը որուն աւազն ոսկեով լեցուն է, մեծ ցաւ մը պիտի զգար, կըսկիծի նման ցաւ մը։

Երբ իր տունէն կ'ելնէր նկարչին աշխատանոցն երթալու համար, ուրախութիւն մը զինքը կ'ողողէր, բուռն ու ջերմ, և թեթեւ ու զուարթ կ'ընէր զինքը։ Ձեռքը Օլիվիէի տան հնչակին վրայ դըրած ատեն, սիրտն անհամբերութենէն կը տրոփէր, և սանդուղին գորգն ամենէն կակուղն էր որուն վրայ կոխած ըլլային իր ոտքերն։

Սակայն Պէռթէն հետզհետէ տխուր, ջղային ու դիւրագրգիռ կ'ըլլար։

Անմիջապէս զսպուած, բայց յաճախակի սրտնեղութիւններ ունէր։

Օր մը, եկածին պէս, գնաց նստաւ անոր քով, փոխանակ նկարել սկսելու, և ըսաւ անոր.

—Տիկին, ալ կարելի չէ որ չգիտնաք թէ կատակ մը չէ ասիկա, և թէ յիմարաբար կը սիրեմ զձեզ։

Այս սկզբնաւորութենէն խռոված, և տեսնելով մերձեցումն այն ճգնաժամին ուրկէ կը վախնար, փորձեց կեցնել զայն, բայց անիկա այլ եւս մտիկ չէր ըներ։ Ցուզումը կը յորդէր իր սրտէն, և պարտաւորեցաւ լսել անոր խօսքերը, տժգոյն, դողդոջուն, անձկագին։ Երկար ատեն խօսեցաւ, առանց բան մը խնդրելու, գորովով, տրտմութեամբ, ցաւագին համակերպութեամբ մը, և նա թոյլ տուաւ որ բռնէ իր ձեռքերը զորս իրեններուն մէջ պահեց։ Ծունր դրած էր առանց ինքը նշմարելու, և զառանցողի նայուածքով մը կը պաղատէր որ չարութեամբ չվարուէր իրեն հետ։ Ի՛նչ չարութիւն։ Չէր հասկնար, և չէր փորձեր հասկնալ, թմրած՝ անոր տանջուիլը տեսնելու դառն ցաւէն, և այդ ցաւը գրեթէ երջանկութիւն էր։ Ցանկարծ տեսաւ որ անոր աչքերն արցունքով լեցուած էին, և այնպէս յուզուեցաւ որ «օ՛հ» ըրաւ, պատրաստ զայն գրկելու ինչպէս կը գրկեն լացող պզտիկ տղաքը։ Շատ մեղմ ձայնով մը կը կրկնէր. «իրաւ որ, իրաւ որ, շա՛տ կը տառապիմ.» և յանկարծ, այդ վիշտն, արցունքի տարափոխութիւնն ինքն ալ զգալով, սկսաւ հեծկլտալ, ջիղերը զգրգռուած, բազուկները դողդոջուն, պատրաստ բացուելու։

Երբ յանկարծ զգաց որ կը փարէր նա իրեն և իր շրթունքը տարփատենչօրէն կը համբուրէր, ուզեց պոռալ, մաքառիլ, հեռացնել զայն իրմէ. բայց իսկոյն հասկցաւ որ կորսուած էր, որովհետեւ կը հաւանէր դիմադրած ատենն, անձնատուր կ'ըլլար անոր գրկէն ազատիլ ջանացած ատեն, կը գրկապնդէր զայն «Ոչ, ոչ, չեմ ուզեր» պոռացած ատեն։

Ցետոյ բոլորովին տակն ու վրայ եղած մնաց, երեսը ձեռացը մէջ. ապա յանկարծ ոտքի ելաւ, առաւ գլխարկն որ գորգին վրայ ինկած էր, գլուխը դրաւ և փախաւ դուրս, հակառակ աղերսանաց Օլիվիէի որ հրէջազգեստէն բռնելով կ'ուզէր կեցնել զայն։

Փողոցն հասածին պէս, փափաք զգաց մայթին եզերքը նստիլ, այնչափ յոգնած կը զգար ինքզինքը, սրունքներն ուժասպառ։ Կառք մը կ'անցնէր, կանչեց զայն և կառավարին ըսաւ. «Կամաց գացէք, ուզած տեղերնիդ պտտցուցէք զիս» Կառքին մէջ նետուեցաւ, դռնակը գոցեց, ներսը կծկտեցաւ, առանձին զգալով ինքզինքը գոց ապակիներուն ետեւ, առանձին՝ մտածելու համար։

Քանի մը վայրկեան, գլխուն մէջ ուրիշ բան չ'կար բայց եթէ անիւներուն ծըխորն և կառքին ցնցումները։ Կը նայէր տուներուն, քալող մարդերուն, կառքով գացողներուն, դատարկ աչքերով որք բան մը չէին տեսներ, բանի մը վրայ չէր խորհեր, որպէս թէ ինքն իրեն ժամանակ մը տուած, դադար մը շնորհած ըլլար, համարձակելէ առաջ պատահածին վրայ մըտածելու։

Ցետոյ, որովհետեւ արագախոհ եւ վատ չեղող միտք մը ունէր, ըսաւ ինքնին. «Այո՛, կորսուած կին մըն եմ.» Եւ քանի մը վայրկեան ալ մնաց անդարմանելի աղէտին իրականութեան զգացման ու յուզման տակ, սարսափած՝ տանիքէ մը վար ինկող մարդու մը պէս որ դեռ չշարժիր, գուշակելով որ սրունքները կոտրած են և չուզելով ստուգել զայն։

(Շարունակելի)

ՔՈՐՖՈՒԻ ՀՐԷԻՑ ԽՆԴԻՐԸ

Կը յիշուի թէ Զատիկէն մի քանի օր յառաջ Քորֆուի հրէաբնակ թաղին մէջ աղջկան մը դիակը գտնուեցաւ, և ժողովուրդը, կարծեց թէ Հրէից գործն է, որք քաղաքին մէջ քանի մը հազար հոգի են։ Հրեայ տարրին դէմ բուռն գրգռութիւն երեւցաւ, և կռիւք տեղի ունեցան։ Ի Զանդա եւս ժողովուրդն Հրէից վրայ յարձակեցաւ։ Բայց զօրքը միջամտելով, բարեկարգութիւնը վերահաստատեց։

Այս շարժում յորէ անտի կարեւորութիւն ստացած լինելով, յոյն լրագիրք կը ծանուցանեն կառավարական աղբիւրէ թէ հելլէն կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առած է այս շարժումը զսպելու և Հրեաները պաշտպանելու համար։ Քորֆուի և Զանդայի պահապան զօրաց վրայ յաւելումներ եղան։ Հելլէն կառավարութիւնն հոգ կը տանի որ բարեկամ Տէրութեանց դիտողութեան տեղի չմնայ։

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊՆ Ե'ԳԻՊՏՈՍ

Երէկ երեկուն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Նախարարապետ Րիազ փաշայի հրաժարումը կը վերագրուի ծանր անհամաձայնութեան դատական խորհրդական Պ. Սքոթի, ինչպէս և ուրիշ անգլիացի պաշտօնատարի մը՝ Պ. Քէյընըրի հետ, որք միջոցներ ձեռք առեր են առանց իրեն հետ խորհրդակցելու։

ՊՈՆԱՓԱՐԹԵԱՆՔ

Հանգուցեալ Ժէրոմ Նափոլէոն իշխանի կրտսեր որդի Լուի Նափոլէոն իշխան, որ ռուս բանակին մէջ, այս օրերս Փարիզ կ'երթայ, և ֆրանսական կառավարութիւնն որոշեր է երկրէն չարտաքսել զինք, եթէ ցոյցեր չգրգռէ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

ՆԻՍՏ Է·

1 Մայիս 1891
Չորեքշաբթի

Ազգային ժողովն, ինչպէս երեկի թիւով ծանուցինք համառօտակի, գումարուեցաւ երէկ առաւօտ, ժամ 4ին, ի Ղալաթիա, ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հօր և ի ներկայութեան 45 երեսփոխանաց։ Կ'ատենապետէր Մեծ. Քրիստոստուր էֆէնտի Ղազարոսեան։ Ի դիմաց Վարչութեան ներկայ էին՝ Կրօն. Ժողովոյ Ատենապետ Գեր. Խորէն Նար Պէյ արքեպիսկոպոս, գերատենապետ Գեր. Գարեգին եպիսկոպոս իրենց Արժ. պաշտօնակցաց հետ, և Քաղ. Ժողովոյ ատենապետ Ազն. Սահակ էֆէնտի Ղազարոսեան իւր Մեծ. պաշտօնակիցներով։

Ս. Նախագահն՝ հոգելոյս Հայրապետի մահը ծանոյց հետեւեալ իմաստով ատենաբանութեամբ մը։

Ինչպէս գիտէք, Տեարք Երեսփոխանք, Ազգ. Ժողովն այս օրուան համար ի նիստ հրաւիրած էի կարեւոր պատճառաւ մը։ Այդ պատճառը, ցաւ է ինձ ըսել, Ն. Ս. Օծութեան՝ ամենայն Հայոց Հայրապետին յանկարծական մահն է զոր Էջմիածնէն հեռագիր մը գուժեց մեզ ապրիլ 17ին։ Վեհ. Մակար կաթողիկոսը, թէեւ անձնապէս քաջառողջ վիճակի մէջ, բայց սրտի հիւանդութիւն ունէր, որով յեղակարծօրէն առ Աստուած փոխեցաւ, երթալով հոն ուր կը գտնուի իւր երկնաւոր Գլուխը։ Ազգովին տրտմաթախիծ սգոյ մէջ կը գտնուինք այս կորստեան համար որ նոյնքան դառն է որքան անակնկալ։ Կը փափաքէինք ամենքս ալ որ տակաւին երկար տարիներ ապրէր Ն. Ս. Օծութիւն որուն վրայ ազգովին մեծ վստահութիւն ունէինք եւ որ վեց տարի անընդհատ գործեց բազմարդիւն կերպով։ Վեհ. Մակար կաթողիկոս կենսական ոյժ մըն էր ի Մայր Աթոռն, նոյն իսկ իւր կաթողիկոսական ընտրութենէն առաջ։ Բայց այս կորստեան առջեւ ի՞նչ կրնանք ընել, եթէ ոչ երկրպագել եւ խոնարհիլ Նախախնամական հրամանին, եւ աղաչել զԱստուած որ յարուցանէ արժանի յաջորդ Ն. Ս. Օծութեան։ Մեզ նուիրական պարտականութիւն է այս պատկ. ժողովոյն մէջ միաբերան աղօթել վասն հանգստեան հոգւոյ հանգուցեալ Հայրապետին։

Երեսփոխանք յոտնկայս ունկնդրեցին Ս. Պատրիարք Հօր բանից, յետ որոյ Ն. Ամենապատուութիւն հոգեհանգստեան աղօթք արտասանեց մասնակցութեամբ ներկայ եկեղեցական հարց։ Երեսփոխանք և ունկնդիր ժողովուրդ յոտնկայս և գլխաբաց ձայնակցեցան «ամէն»ներով։

Ապա Ս. Նախագահը Դիւանին հաղորդեց այս գործին առթիւ Էջմիածնայ Սինոդին և Կ. Պոլսոյ Պատրիարքարանին միջեւ փոխանակեալ հինգ հեռագրեր։ (Այդ հեռագրերը ժամանակին մի առ մի հրատարակած ըլլալով Արեւելք՛ի մէջ, հարկ չենք տեսներ վերստին ընդօրինակելու)։

Ատենադպիր Մկրտիչ էֆ. Մելքեան կարդաց նաեւ, այդ հեռագրերէն յետոյ, Սինոդի մէկ նամակն որ կը ծանուցանէ Կաթողիկոսական Տեղակալի անուանումն։ Ահաւասիկ այդ պաշտօնագիր։

Ամենապատիւ Պատրիարքին Հայոց
Կ. Պոլսոյ

Ի պատճառ մահուան Վեհափառ Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց և Ատենապետի Սինոդիս՝ Տեառն Մակարայ Առաջնոյ, ի 16 ամսոյս՝ Սինոդս ըստ տարամադրութեան 42րդ յօդուածոյ բարձրագոյն կարգադրութեան (պօլօժէնիա) կարգեաց զերիցագոյնն յանդամոց իւրոց զԳերապատիւ Երեւանեայ եպիսկոպոսն Գալստեան տեղակալ Ատենապետի, զի ընդ անմիջ պաշտաման վարիցէ նաեւ զիւրն անդամակցական պարտականութիւն. իսկ զգործս սեպհականս յատկապէս իրաւանց Կաթուղիկոսի թողուլ ի Սինոդիս անկատար ցընտրութիւն և ցհաստատութիւն նորոյ Կաթուղիկոսի։

Զայսմ տնօրէնութենէ Սինոդս Սրբոյ Էջմիածնի յարգանօք ծանուցանէ Ձերում բարձր Սրբազնութեան ի տեղեկութիւն։

(Ստորագրութիւնք)
Անդամ Սինոդի · ԱՐԻՍՏԱԿԷՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
Ատենադպիր · Ս. ՓԻԼԻՊՊՈՍԵԱՆ
Գործավար · Գ. ՍՄԲԱՏԵԱՆ

* *

Յետ ընթերցման այս պաշտօնագրոյ, Ատենապետ էֆէնտին առաջարկեց որ Ազգ. Ժողովն, ինչպէս հանգուցեալ Գէորգ Կաթողիկոսի մահուան ժամանակ, նոյնպէս և այժմ մէկ ամսուան համար դադրեցունէ իւր նիստեր ի նշան սգոյ։

Երեսփոխանք համամիտ գտնուեցան այս առաջարկին։ Աւետիս էֆ. Սուրէնեան, հոգելոյս Կաթողիկոսին յիշատակին ի յարգանս սուգ արտայայտելու առաջարկին ինք եւս համամիտ ըլլալն յայտնելով հանդերձ, ուրիշ եղանակ մը առաջարկեց, սա տեսութեամբ թէ Ազգ. Ժողովն՝ հակառակ նախապէս իր տուած որոշման՝ հինգ ամսէ ի վեր գումարուած չէր և թէ ամիս մը եւս չի գումարուելու հարկին մէջ պիտի գտնուէր և այլն։ Յ. Գուրգէն էֆ. եւս համամիտ տեսութիւն մը պարզեց, դիտել տալով մանաւանդ որ Վեհափառ Կաթողիկոսի մահուան գուժը Պատրիարքարանի հաղորդուելուն յաջորդ կամ վաղայաջորդ օրն իսկ Ազգ. Ժողովն ի նիստ հրաւիրուելու էր։ Եւ այս առթիւ ինք եւս բողոքեց Ազգ. Ժողովոյ գումարումը ժամանակէ մը հետէ յետաձգուած ըլլալուն դէմ։ Պօղոս էֆ. Թորգոմեան ձայնակցեցաւ այս դիտողութեանց։

Սուրէնեան էֆ. խնդիր յարուցած լինելով թէ Եկեղեցին սուգ կընդունի՞, Ս. Պատրիարք Հայրն եկեղեցական պատմութենէ յառաջ բերած փաստիւք հաստատեց թէ կընդունի։ Սակայն, Ն. Ամենապատուութիւն տեսնելով որ հանդիսաւոր նստի մը պատկառանքը խանգարելու բնութիւն ունէին Սուրէնեան էֆէնտիի և իւր համախոհից դիտողութիւնները, պահ մը մեկնեցաւ ժողովասրահէն՝ ընկերակցութեամբ եկեղեցական և աշխարհական երեսփոխանաց ոմանց։ Այս պահուն, թէեւ մնացեալ ներկայք եւս վիճաբանութեան փակումը կը պահանջէին, սակայն Սուրէնեան էֆ. վերստին բեմն ելնելով, պարզեց իւր ընդդիմախօսական տեսութիւններ և Վարչութեան երկամեայ պաշտօնավարութեան շրջանի լրացած ըլլալուն եւս ակնարկեց։

Գուրգէն էֆ. և այլք պահանջեցին որ եթէ Ժողովոյ նիստերը մէկ ամիս պիտի դադրին ի նշան սգոյ, յաւարտ այդ պայմանաժամին Ազգ. Ժողովն գումարի խսկոյն և նոր յետաձգումներ չի պատահին։

Քաղ. Ժողովոյ Ատենապետ Ազն. Ս. էֆ. Ղազարոսեան յայտարարեց թէ, եղած վիճաբանութեան մէջ Վարչութեան ուղղեալ ակնարկութիւններ ալ եղած ըլլալով, թէեւ ինք պատրաստ էր պատասխանելու, սակայն ըստ որում ներկայ նիստը միմիայն հանգուցեալ Կաթողիկոսի յիշատակին նուիրուած է, յաջորդ նստին կը վերապահէր։

Այս յայտարարութենէն յետոյ, Վսեմ. Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան, Ալաճաճեան Համբարձում էֆ. և այլ երեսփոխանք ոմանք պատասխանեցին Սուրէնեան եւ Գուրգէն էֆէնտիներու դիտողութեանց։ Այս պահուս, Ս. Պատրիարքը ժողովասրահը դառնալով, ընկերակցութեամբ միւս երեսփոխանաց, խօսք առաւ վերստին և ընդդիմախօս մի քանի երեսփոխանաց որ դիւական զգացմանց և հայրասէր գործոյն կոչումն ընելով, հրաւիրեց զանոնք վերջ տալ եղած դիտողութեանց և ակնարկութեանց։

Ն. Ամենապատուութեան այս հրաւէրին վրայ, ոտքի ելան համայն երեսփոխանք և ատեանը փակուեցաւ, Վեհափառ Մակար կաթողիկոսի մահուան առթիւ Ազգ. Ժողովոյ նիստը մէկ ամիս դադրեցնելու որոշմամբ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տնտեսական Խորհուրդն երէկ ի նիստ գումարեցաւ ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ ատենապետութեամբ Մեծ. Միհրան էֆէնտի Սեթեանի։

Գանտիլլի եկեղեցւոյն շինութեան յանձնաժողովն ճարտարապետական երեք կարգի յատակագծեր ներկայացուցած ըլլալով, Խորհուրդն, յետ խորհրդակցութեան, յանձնարարեց նոյն յանձնաժողովոյ նոր այդ յատակագծերուն նկատմամբ իւր տեսութիւնները տեղեկագրով մը ներկայացնէ Տնտեսական Խորհրդին, ըստ այնմ պարտն ու պատշաճը տնօրինելու համար։

Խորհուրդը նոյն յանձնաժողովին անդամ կարգեց զԿալապակի էֆէնտի Եաւրեան։

Խորհուրդն զբաղեցաւ նաեւ կալուածային խնդիրներով ինչպէս նաեւ Գուրուչէշմէի, Եյուպի Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյ, Թոփգաբու և Պալաթու եկեղեցեաց հաշուական խնդիրներով։

Նիւ Եորքէ գոհութեամբ կ'իմանանք թէ Յովհաննէս էֆէնտի Արշակունի Ֆիլատելֆիոյ Հանեման Մէտիքըլ Քոլէճ բժշկական վարժարանէն ուսումնաւարտ ելնելով (իբրեւ երրորդ՝ վաթսունի չափ ուսանողաց մէջէն), և վիրաբուժութեան մէջ առաջին, իբրեւ ներքին բժիշկ պաշտօնի կոչուած է ի Նիւ Եորք Ուորտս Այլանտ կղզւոյ հիւանդանոցին մէջ։

ԱԶԳԱՆՈՒԷՐ ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգանուէր Հայուհեաց ընկերութեան հիմնադիր ժողովն ի նիստ պիտի գումարի յառաջիկայ շաբաթ, մայիս 4, ի Բերա, Ս. Երրորդութեան Եկեղեցւոյ Խորհրդարանն ի ժամ 7։

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Ընթերցում եւ վաւերացում նախորդ նստի ատենագրութեանց։
2. Ընթերցում դիւանական թղթակցութեանց։
3. Տարեկան Համարատուութիւն Տնօրէն խորհրդոյ։
4. Փակումն ԺԲ. տարեշրջանի ընկերութեան։

Ազգ. Հայ. Ընկ. Հիմն. Ժողովոյ
Ատենադպիր · Ատենապետ
Մ. ՄԻՒՀԵՆՏԻՍԵԱՆ · Ե. ՆԵՐՍՈՒԶ
Բերա 2 մայիս 1891

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Կէլիպօլուի կառավարիչ անուանեցաւ Իսմայիլ պէյ, նախորդ կառավարիչ Պօլուի։

Մաքսային վերատեսչութեան օգնական անուանեցաւ Հաշմէթ պէյ, կառավարիչ Կէլիպօլուի։

Չէթինէի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար անուանեցաւ Նաղըմ պէյ, նախկին օսմանեան հիւպատոս Նիշի։

Ճանիկի Ֆաթսէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Եուսուֆ Քեամիլ պէյ։

——

Ուլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Բ. Դրան կայս. Ատէտի դիւանատան քարտուղարներէն Նիզամէտտին, Բէֆիք և Ահմէտ Ճէվտէթ պէյերու, ի վարձատրութիւն իւրեանց բարւոք պաշտօնավարութեան։

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Սպարապետի Դրան թնդանօթաձիգ զօրաց Ա. ճիւղին խուզարկութեանց դիւանին դեր-տնօրէն Հագգը էֆէնտիի, ի վարձատրութիւն իւրեան ջանասէր և ուղղամիտ պաշտօնավարութեան։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Քաղաքապետութեան ժողովոյ անդամ Ջէնիրզատէ Ահմէտ պէյի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Բ. Դրան առանձնաշնորհեալ նահանգաց դիւանին քարտուղարներէն Ֆէյզի պէյի և Սպարապետի Դրան թնդանօթաձիգ զօրաց Ա. ճիւղին թղթակցութեանց դիւանին դեր-տնօրէն Րիզա էֆէնտիի, ի վարձատրութիւն իւրեանց բարւոք պաշտօնավարութեան։

Սալիսէի աստիճան՝ Բ. Դրան դիւանատան քարտուղարներէն Ղալիպ ու Նիւզհէթ պէյերու և Կարնոյ նահանգին կրթական տնօրէն Թեվֆիք պէյի, ի վարձատրութիւն իւրեանց բարւոք պաշտօնավարութեան։

——

Գնդապետի աստիճան՝ կայս. թիկնապահ եւ Վեհ. Սուլթանի փեսայ դեր-գնդապետ Ահմէտ պէյի, Խալիտ պէյի և Նուրէտտին պէյի։

Հազարապետի աստիճան՝ Քեմալէտտին պէյի, որդի արքունեաց հրամանատար Օսման փաշայի։

——

Բումէլի Գազասկերի աստիճան՝ Ֆէթվա Էմինի Մէհմէտ Նուրի էֆէնտիի և Շէյխ-Իւլ-Իսլամի Դրան Մէքթուպճի Մէհմէտ Ճէմալէտտին էֆէնտիի։

——

Ականակուռ Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Բարձր. Շէվքէթ էֆէնտիի, Մէհմէտ Սէլիմ էֆէնտիի և Իպրահիմ Թէվֆիք էֆէնտիի։

Ականակուռ Օսմանիյէ՝ Մուսթաֆա Թեվֆիք էֆէնտիի, որդի Նագիպ-Իւլէշրաֆ Խարբութի Ապտիւրրահման էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Վեհ. Սուլթանի բժիշկ Ֆերիդ Խամէթ փաշայի, ի վարձատրութիւն իւր բարւոք ծառայութեանց։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Հուգուգի դատարանին առաջին ճիւղին անդամ Խալիլ Նէջէ պէյի, արժանաւոր և վայելուչ պաշտօնեայ մը ըլլալուն համար։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ՝ ծովային զինուորաց ինչպէս նաեւ ծովային Չրհանկեր զօրաց փոխտեսուչ հրամանատար Միրլիվա Մէհմէտ փաշայի, ի վարձատրութիւն իւր ջանասէր պաշտօնավարութեան։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Եըլտըզի հիւանդանոցին առաջին բժիշկ Միրլիվա Աքիֆ փաշայի ի վարձատրութիւն այն ծառայութեան որով զինուորի մը միզանցքէն քար մը հանած և ուրիշ զինուորի մ'ալ կողէ մէկ ոսկորն փտած ըլլալով, վիրաբուժական գործողութեամբ մը կտրած և հանած էր։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ նոյն հիւանդանոցին բժիշկներէն գնդապետ Օսման պէյի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ նոյն հիւանդանոցի բժիշկներէն դեր-հազարապետ Պէսիմ, Ֆուատ ու Սայիտ էֆէնտիներու և բժշկական վարժարանի նախապատրաստական մասին դըծագրութեան ուսուցիչ՝ հազարապետ Սիւլէյման Սէյտ էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ հրացանակրաց գումարտակին հազարապետներէն Իպրահիմ պէյի և չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ հրացանակիր Պոսնալը Հասան ու Վանլը Ահմէտ աղաներու, ի վարձատրութիւն իւրեանց բարւոք պաշտօնավարութեան։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Եպարքոսական թղթակցութեանց դիւանին քարտուղարներէն Ատիլ ու Ահմէտ պէյերու և Բ. Դրան հեռագրական սենեկին քարտուղարներէն Մէհմէտ Ալի պէյի, ի վարձատրութիւն իւրեանց բարւոք պաշտօնավարութեան։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ զինուորական բժիշկ հազարապետ Նիքօլաքի էֆէնտիի, Քարանթինայի բժիշկ Պ. Շպօնէրի, բժիշկ Տիմիտրի Սիոֆի էֆէնտիի և թաղապետական բժիշկ Պ. Տօմանիի, ի վարձատրութիւն այն բարւոք ծառայութեանց, զորս մատուցած են անցեալներն ի Սուրիական Տրիպոլիս երեւան ելած հնախտի պահուն։

——

Առաջին կարգի Շէֆգաթ՝ Քաղաքապետ Վսեմ. Րըտվան փաշայի մօրն և երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Ն. Վուսմոլթեան կնոջ։

Առաջին կարգի Շէֆգաթ՝ Պելճիքոյ Բորթուգալի հիւպատոս Տը Մասաօ կոմսին կնոջ։

Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Լահայի օսմանեան դեսպան Գարաճա փաշայի կնոջ։

——

Ի ԿԱՅՍ · ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն և Բարձր. Սպարապետն երէկ յաջորդաբար կայս. պալատ գնացին եւ ստացան Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Նախարարաց Խորհուրդն իւր երեկի նստին մէջ զբաղեցաւ ներքին գործոց վերաբերեալ կարեւոր խնդիրներով։

Նախարարաց Խորհուրդէն յետոյ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն և Արտաքին Գործոց Վսեմ. Նախարարը պահ մը խորհրդակցեցան կարեւոր խնդրոց վրայ։

—Շքոտլայէն վերադարձող քննիչ յանձնաժողովոյ անդամք երէկ Բ. Դուռը գնացին և տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Միրզա Հասան խան, որ Կ. Պոլսոյ պարսկական դեսպանատան գործակատար անուանուած է, նախընթաց օր մայրաքաղաքս հասաւ իւր նոր պաշտօնի գլուխն անցնելու համար։

Նախորդ դեսպան Միրզա Մոհսին խան, դեսպանատան գործերը յանձնելով Հասան խանի, իւր ծովեզերեայ ապարանքը քաշուած է ի Սթէնիա։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Թէքվիմ Վէքայիէն քաղուած)

Վեհ. Սուլթանը՝ Պայրամի առթիւ՝ 4000 քիլօ շաքար շնորհած է Սուլթանիյէ վարժարանին աշակերտաց։ Վարժարանի տնօրէնն այդ շաքարները բաշխած է պաշտօնէից, ուսուցչաց և աշակերտաց, որք բարեմաղթութիւններ ըրած են վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

—Ճարտարապետ Եանքօ պէյ, որդի արքունի նաւարանին ճարտարապետ Վասիլաքի էֆէնտիի, քառասուն տարուան համար արտօնութիւն խնդրած է Էրէյլիի հանքածուխը մեքենայից եւ այլ միջոցաւ նաւերը փոխադրելու եւ ի Գօզլը նաւահանգիստ մը շինելու համար։ Կայս. Իրատէ մը հրամայուած է տալ խնդրուած արտօնութիւնն եթէ խնդրարկուն ընդունի առաջարկեալ ինչ ինչ պայմանները։

—Սերպիական կառավարութիւնը Թաքօվօ պատուանշանին երրորդ աստիճանը նուիրած է Արտաքին Թղթակցութեանց դիւանատան տնօրէնի օգնական Միհրդատ էֆէնտիի եւ Սեվաստաբոլի օսմանեան հիւպատոս Իգխաւս էֆէնտիի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանաց գործածութիւնը։

—Կարինէն, Բաղէշէն, Էնկիւրիէն, Տրապիզոնէն, Քարբերդէն, Ատանայէն եւ Սեբաստիայէն այլ և այլ թուականներով եկած հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ այդ նահանգաց մէջ եւ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն եւ ապահովութիւն կը տիրէ։

ՔԻՒՐՏ ՀԵԾԵԼԱԶՕՐՔ

Ըստ տեղեկութեանց Թուրքի՝ այն քիւրտերն, որք Դ. զօրաբանակին մէջ կազմեալ Համիտիյէ հեծելագնդին սպայներէն են և որք մայրաքաղաքս եկած էին, արտօնուեր են իրենց տեղերը վերադառնալու։ Ասոնք շաբաթ կամ երկուշաբթի օրն յատուկ շոգենաւով Տրապիզոն պիտի ուղեւորին եւ անտի Երզնկայի ճամբով իրենց հայրենիքները պիտի երթան։

Այս սպայք, կը յարէ Թուրքի, որք Վեհ. Սուլթանի բարեհաճութեան համապատասխանող և հպատակութիւն ցոյց տուող ընթացքներով իրենց հաւատարմութեան համար ապահովութիւն պիտի տան, յայտնի է թէ անգամ մը եւս պիտի արժանանան շնորհաց, հակելով գունդերու կազմակերպութեան և զրկուելիք հեծելազօրաց սպայներու միջոցաւ կատարելի մարզանքներու։

ՄԱՀ ՄԱՇՈՒՔ ՊԷՅԻ

Սկիւտարի կառավարիչ Մաշուք պէյ, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, մեռաւ երէկ։

Վեհ. Սուլթանն, իմանալով Մաշուք պէյի մահը, հրամայեց որ յուղարկաւորութեան ծախքը կայս. մասնաւոր Արկղէն վճարուի։

Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այսօր։

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Պալըքլըի յունական հիւանդանոցին պաշտօնեաներէն ոմանք ամբաստանուած ըլլալով թէ զեղծումներ գործած են, հոգաբարձութիւնը քննիչ յանձնաժողով մը կազմած է հետեւեալ անձերէ. Էրէյլիի մետրապոլիտ Գեր. Կերմանոս, Նիքօլաքի պէյ Բոսխարի, Պ. Ելեֆթերիատէս և Տքթ. Տալլա, անդամք Հոգաբարձութեան։ Յանձնաժողովը փութով գործի սկսած է՝ երեւան հանելու համար այս գործ որ մեծ կարեւորութիւն կ'ստանայ յոյն հասարակութեան համար։ Մինչեւ ցարդ չորս անգամ հիւանդանոց գացած է՝ ներքին գործառնութեան զանազան ճիւղերուն վրայ մանրակրկիտ քննութիւն մը բանալու համար։

Կարգ մը զրոյցներու նայելով, յանձնաժողովն արդէն կարծիք գոյացուցած է այն զեղծմանց մասին որք մէկ քանի տարիներէ ի վեր կը գործուէին։

——

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀՆԵՐԸ

Այս գիշեր կրկին հրդեհներ պատահեցան. մին՝ Սկիւտար, Չամլըճա, ուր փայտաշէն տուն մ'այրեցաւ, որ ապահովագրուած չէր։ Միւսը՝ Բերա, Թօբլաշլը, Թաժմալըք փողոց, ուր քարուկիր տուն մ'այրեցաւ, որուն կահ կարասին [illegible] ընկերութեան ապահովագրուած էր, իսկ շէնքը՝ [illegible] ընկերութեան։

——

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՔ

Այս առուր Թէքվիմ Վէքայիէն կը քաղենք սնանկութեանց վերաբերեալ հետեւեալ լուրերը։

Ծովային Առեւտրական դատարանը ապրիլ 25էն սկսեալ սնանկացեալ հռչակած է ի Պոլիս Մեծ Շուկայ Տէրվիշ փողոց 33 և 34 թիւ խանութներու մէջ բնակող Ժօզաֆէ Թոմաս Խրիսոթիտոս, և դատարանի անդամներէն Նազարէթ պէյն՝ հաշուեքննիչ դատաւոր ու Իրաւագիտական վարժարանի նախկին շրջանաւարտ Եմոր էֆէնտին եւս առժամեայ սինտիք կարգած է։ Դատարանը նոյնպէս որոշած է սնանկացեալոյն խանութները կնքել եւ տան մէջ գտնուած իրեն ու ընտանեաց անհրաժեշտ եղող կարասիները զատելէ և յատուկ տումարի մը մէջ նշանակելէ ու իրենց ստորագրել տալէ յետոյ, մնացեալ կարասիները զատ սենեակ մը դնելով կնքել ներքեւ առնուլ։ Դատարանն որոշած է նաեւ առժամապէս գործադրել իւր այս որոշումը։

—Կը ծանուցուի ամէն անոնց, որք պահանջք ունին սնանկացեալ Սքօտօպօլէն բնակեալ ի Պոլիս Թահմիս փողոց, թէ պարտին մինչեւ 21 օր իրենց պահանջից մանրամասնութիւնը պարունակող տումարները, մուրհակներն եւայլն ներկայացնել անձամբ կամ փոխանորդի միջոցաւ առեւտրական ծովային դատարանին, որուն սնանկութեանց յատուկ սենեկին մէջ մայիս 15 չորեքշաբթի օրէն մինչեւ մայիս 18ի շաբաթ օրը ժամ 7էն մինչեւ 9 պահանջները քննելով պիտի կարգադրէին։ Այս պայմանաժամուն մէջ անձամբ կամ փոխանորդի միջոցաւ չներկայացող պահանջատերց նկատմամբ պիտի գործադրուի Թիճարէթի օրինաց 210րդ յօդուածը։

—Ծովային Առեւտրական դատարանը ապրիլ 18էն սկսեալ սնանկացեալ հռչակած է ի Պոլիս Ուզուն Չարշը Պաշը 295 թիւ խանութին ու նոյն տեղը Քիլիտ խանի մէջ 10 թիւ սենեակը բնակող մուշկի վաճառական Հաճի Եօմեր էֆէնտին։ Փաստաբան Վաամչապուհ էֆէնտի եւ դատարանի քարտուղարներէն Բահմի էֆ. առժամեայ սինտիք կարգուած են սնանկութեան վերաբերեալ գործոց կարգադրութեան համար։ Կը ծանուցուի պահանջատերց որ մայիս 6 ի երկուշաբթի օրը ծովային առեւտրական դատարանը գտնուին, ուր առժամեայ սինտիքներու կողմէ պատրաստուած տեղեկագիրը կարդացուելէ յետոյ խորհրդակցութիւնք պիտի կատարուին մշտական սինտիքներու անուանման համար։

—Ի Սամսոն Քումանտալար Ճատտէսի Քիւրքեան խանը սենեակի մը մէջ բնակող օսմանեան հպատակ ու արմտեաց վաճառական Եալըզզօղլու Խարալամպոս սնանկացած ըլլալով, Ճանիկի առեւտրական դատարանին որոշմամբ Լորիտօղլու Քիրիոս եւ Քիրեաքօ Պապիլիտէս անուն վաճառականք սինտիք կարգուած են։ Հետեւաբար կը ծանուցուի պահանջատերց որ ներկայ մայիս մէկէն սկսեալ մինչեւ 41 օր ամեն երեքշաբթի ու հինգշաբթի օրեր ժամ 6էն մինչեւ 9 զիւրեն նոյն սենեակն իրենց պահանջները վաւերացնել տալու համար։

Անգլիական դեսպան Սըր Ուիլեըմ Հուայթ այսօր Պրուսա կ'ուղեւորի, ուր երկու օր մնալէ ետք, կիրակի օր մայրաքաղաքս պիտի վերադառնայ։

—Լ. Հէրըլտ կը հերքէ հրապարակի վրայ պտտած այն զրոյց թէ մայրաքաղաքիս երեք դրամատանց ի մի ձուլման բանակցութիւնք խզուած են, և կ'ըսէ թէ այս զրոյց լոկ թիւրիմացութեան արդիւնք է, թէ իրաւ է որ արդի ժամանակն յարմար չէ այսպիսի կարգադրութիւններ ընելու, այսու հանդերձ այս երեք դրամատանց ձուլումն սկզբամբ որոշուած է և նոր հիմնելի դրամատան կանոնագիրը կը պատրաստուի այս պահուս։

—Օսմ. կայս. Պանքայի Ընդհ. տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընդ երկուշաբթի օր մայրաքաղաքս դարձաւ Պալըքեսիրէն, ուր գացած էր այցելելու համար ոսկեբերի հանքերը զորս շահագործելու առաջին գաղափարն ունեցած է Պ. Ֆ. Ճիովի։ Սըր Էտկար Վինսընդի կ'ընկերանային նաեւ Պ. Լաֆոնդէն և վերոյիշեալ հանքաց ճարտարագէտ-տնօրէն Պ. Տավիտ։

Սըր Էտկար Վինսընդ երեքշաբթի օրը Իզմիր ուղեւորեցաւ։

—Կայս. Թիկնապահ Մէհմէտ պէյ, որդի Զինուորական Քննիչ Յանձնաժողովոյ անդամ Մահմուտ փաշայի, որ Սուլթանին կողմէ Ճափոնի կայսեր նուիրեալ արաբական նժոյգները կը տանէր, Ճափոնի մայրաքաղաքը ժամաներ է։

—Մաքսային վերատեսչութիւնը մաքսատան ներքին կանոնագիր մը պատրաստելու ձեռնարկած է։

—Վերջերս Եոզղատի մէջ երկրաշարժ պատահելով մէկ քանի շէնքեր թէեւ փլեր են, սակայն մարդու կորուստ պատահած չէ։

—Բ. Դուռն հաւանած է Քաղաքապետութեան մէկ որոշման, որով շէքերներու քանակութեան վրայ 50 քիլօ եւս աւելցնելով 250 քիլօի պիտի բարձրանայ։

—Սաատէթ լրագիրն, որ մէկ ամսուան դադարման դատապարտուած էր, բարձրագոյն ներման արժանացած ըլլալով վաղուընէ սկսեալ վերստին պիտի հրատարակուի։

—Սթամպուլ կ'արդարացնէ իտալական հիւանդանոցէն գթութեան քրոջ մը հիւանդապահի մը հետ փախչելու լուրը։ Փախչող քոյրը 55 տարեկան էր, կ'ըսէ, և մտային խանգարում ունէր, իսկ անոր ընկերացող հիւանդապահը՝ հիւծախտաւոր ըլլալով երկար ժամանակէ ի վեր դարմանուած էր անկէց. ուստի, այդ ողբալի վայրկենին մէջ չէր ուզած առանձին թողուլ այդ անձնուէր քոյրը։

— Երէկ թէեւ լուր տարածուած էր թէ Եյուպի մէջ հրդեհ ծագած է, սակայն ի Սիլահտար-աղա խոտոր ծառ մը այրեցաւ։ Անմիջական օգնութեանց շնորհիւ ուրիշ տեղ չտարածուելով վտանգին առաջքն առնուեցաւ։

— Անցեալ երկուշաբթի օր դեռատի կին մը Պէյլէրպէյէն կառքով Քիրեճ Պուռնու գնացած պահուն, կառքը ծառի մը բախելով կինը գետին կը գլորի և գլխէն ծանրապէս կը վիրաւորի։ Այդ կին նախընթաց առաւօտ մեռաւ։ Կառապանն որ նոյնպէս վիրաւորուած է, վտանգաւոր վիճակի մէջ է։

— Սկիւտարի մէջ տակաւին կ'ապրի Եանաքօ Եորկի անուն 115 տարեկան մարդ մը, որ կը պահէ իւր բոլոր կարողութիւնները։

— Երէկ Տրապիզոնէն մայրաքաղաքս եկան Կարնոյ Նախնական վարժարանէն 53 շրջանաւարտներ, որք բարձրագոյն վարժարանաց մէջ պիտի ընդունուին աստ։

ՍԱԿԱՐԱՆԻ ՎԻՃԱԿԸ

Երէկ կէս օրէն ետքն եկած եւրոպեան հեռագիրք նպաստաւոր լուրեր բերած լինելով Սակարանաց վիճակին վրայ, այս առաւօտ մեր Սակարան աղէկ բացուեցաւ, և գներուն վրայ ընդհանուր բարւոքում տեղի ունեցաւ, ինչպէս արդէն կը տեսնուի այս առուր Դրամականին մէջ։

ԱԶԴ
ԱՐԵՒԵԼ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել թէ՝ ՄԱՅԻՍ 15 ԷՆ (Ն. Տ.) ՍԿՍԵԱԼ մահճաբարձ վակոն մը պիտի աւելցուի պայմանադրական այն կառախմբոց վրայ որք կը մեկնին Կ. Պոլսէն ի Պելով, կիրակի, երեքշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերը, և Պելովայէն ի Կ. Պոլիս, կիրակի, երկուշաբթի, չորեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը։

Մահճաբարձ վակոններն յարդարուած են Արեւել. ճեպընթաց կառախումբով երթեւեկող մահճաբարձ վակոններուն պէս։ Իւրաքանչիւրը կը պարունակէ Ա. կարգի 6 անկողին, որոց երկուքը (զատ բաժանում) ի հարկին յատկացեալ է կանանց, և Բ. կարգի չորս անկողին։

Այն ուղեւորներ որք կը փափաքին տեղ մը գրաւել այս կառախմբոց մէջ, պարտին իրենց տոմսակին գնէն զատ, մասնաւոր վճարում մը ընել հետեւեալ սակացուցակին համեմատ.

	Ա. կարգ Ֆր.	Բ. կարգ Ֆր.
Ա. Կ. Պոլսէն Ադրիանուպոլիս կամ միջին կայարանը և փոխադարձաբար.	10	7
Բ. Կ. Պոլսէն ի Պելով կամ Ադրիանուպոլսոյ եւ Պելովայի միջեւ գտնուող կայարան մը կամ փոխադարձաբար	12	9

Մասնաւոր կառուղիղ մը յանձնուած է իւրաքանչիւր մահճաբարձ վակոնի ներքին կարգաւորութիւնը։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս, 12 մայիս 1891

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՔՈՐՖՈՒԻ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՓԱՐԻԶ, 13 Մայիս. — Ֆրանսական կառավարութիւնն հրամայեց որ Ալժերի Պոթեն մարտանաւն երթայ ի Քորֆու՝ ի հարկին պաշտպանելու համար ֆրանսական հպատակներն հակահրէական դէպքերու մէջ։

—Հաւաս կը ծանուցանէ թէ ի Քորֆու կացութիւնը ծանրացած է. երկու հրէայք սպանուեր են երէկ։ Հրէից թաղը զինուորական շղթայով շրջապատուեր է, ուրկէ հրէայք չեն կրնար անցնիլ։ Խանութները գոցուեր են։ Քորֆուի կառավարիչը Աթէնք կոչուեր է։ Հազարապետ մը ղրկուեր է բարեկարգութիւնն վերահաստատելու։ Աթէնքի սակարանն աճզգին անկում կրեր է. չահադէտ մը անձնասպան եղեր է։

ՊԵՐԼԻՆ, 13.—Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Պ. Մէյպախ հրաժարեցաւ։

ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍ (Արժանթինի Հանրապետութիւն), 13.—Երեսփ. ժողովն յանձնաժողով մը կազմեց դրամատանց վիճակը [illegible] համար։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 12.—Փենսիլվանիոյ երկաթուղւոյ արկածին վրայ առնուած վերջին լրոց նայելով, եօթն անձինք պակաս են, եօթն անձինք այրած են եւ 30 անձինք ազատուած։

ՏԱԳՆԱՊ Ի ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ

ԼԻՍՊՈՆ, 13. — Հասարակութիւնն սկսաւ պանքատոմսերը կամ թղթադրամները մերժել։ Արքայական հրամանագիր մը կը պատուիրէ թէ այս թուղթեր դրամի տեղ պէտք է ընդունուին անպատճառ։ Նախարարութիւնն երէկ քննեց պէտք եղած միջոցներն՝ տագնապը փարատելու և բարեկարգութիւնն ապահովելու համար։

—Վճարումներու ընդհանուր կարգադրութեան համար 60 աւուր պայմանաժամ շնորհող պայմանագիրն հիմնեալ է Փորթուգալի Պանքային Տնօրէնութեան գրոյն վրայ, որ կը յայտարարէ թէ ուրբաթ և շաբաթ աճզգին քանակութեամբ աւանդ դրամներ (1178 քոնթօ) ետ առնուած են Պանքայէն, ուստի օգնութիւն կը խնդրէ։ Ուրիշ դրամատուններէն ալ 1600 քոնթօ ետ առնուած է։ Կը վախցուի թէ այսօր ամեն մարդ պիտի շարունակէ դրամն ետ առնուլ Լիսպոնի, Օբորթոյի և Պրակայի դրամատուններէն։ Այս դէպք և չուտով արծաթ դրամ կոխելու նիւթական դժուարութիւնն անհրաժեշտ ըրին, կ'ըսէ Պանքայի տնօրէնը, վճարմանց յետաձգումը։

ՎԻԷՆՆԱ, 13.—Լիսպոնէ կը հեռագրուի թէ՝ Լիսպոնի եւ Օբորթոյի դրամատունները պաշտպանելու համար զօրքեր յատկացուած են։

—Թրիէսթէի երեսփոխան Պ. Լուծծաթօ այսօր հարցապնդում ուղղեց նախարարապետին այն միջոցներու վրայ զորս կառավարութիւնն, արտաքին գործոց նախարարին հետ համաձայնութեամբ, կուզէ ձեռք առնուլ Յոնիական կղզեաց վիճակին նկատմամբ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 2 Մայիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԵՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110	
8 » Բարիզի »	22	95

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. ([illegible])	19	18
Սերայի մէջ »	19	23
Առաւօտուն բացուեցաւ	19	24
Կէս օրին »	19	23
Թոհվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	78	35
» » ժամ 5ին	79	5

[illegible]

Փոխառութիւն	A. Սէրի	—	—
»	B. »	—	—
»	C. »	19	24

ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Օսմ.	Լր.	5	2
Քրէտի ժէնէրալ	Օսմ.	»	9	
Պանք տը Գոնս	»	»	6	5
Տոռ. Շոմէն Էմփիրէօ	»	»	4	85
Ռեժի	»	»	14	28
Թրամուէյ	»	»	560	
Բուլկէրի երկաթուղի		Ֆր.	70	1/4
Թունէլթուղթ Լավիրժի	Գ. Կ.		158	

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ	100	
30 Ֆրանքնոց	»	87	21
Անգլիական ոսկի	»	110	13
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	107	35
Իմփէրիալ	»	90	10
Ֆլորին	»	51	15
Աւստրիոյ թղթադրամ	»	7	73
Մէճ. արծաթ (տոմբ)	»	7	38
Հինգնոց	»	9	2
Մեճիտիէ	»	101	30
Թասֆիյէ	»	16	30
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	7	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 13 Մայիս, ժամ 3 վայր 25 երեկոյ

Ֆրանսական ռանթ 3 %	92	90
» » 4 1/2 %	104	97 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Գ.	17	80
Օսմանեան երկաթուղի	69	
» [illegible]	328	75
Պանք Օթօման	567	50
Սօսիէթէ ժէնէրալ	—	—
Եգիպտ. Իւնիֆիէ	765	
Իտալական ռանթ 5 %	92	50
Սպանական 5 %	435	
Պրիօրիթէ Թիւրք (1890)	403	75
Եգիպտական տոմէյնալ	478	75
Պանք տը Բարի	780	
Օսմ. Մաքս. արժէթուղթ	435	
Ռիօ Թինթօ	536	25
[illegible]	672	50
Չէք Լոնտրայի վրայ	25	
Օսմանիյէ (Օսմանեան քօնսօլիտէ)	355	

ԲԱՐԻԶ ՓԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 13 Մայիս, ժ. — վ. — երեկոյ

Ֆրանսական ռանթ 3 %	92	95
Օսմանեան քօնսօլիտէ Գ.	17	80
Օսմանեան երկաթուղի	69	50
Օսմ. Ռէժի	331	25
Պրիօրիթէ թիւրք	405	
Օսմ. Մաքս. արժէթուղթ	438	75
Պանք Օթօման	568	75
Ռիօ Թինթօ	535	
Սօսիէթէ ժէնէրալ	—	—
Օսմանիյէ	—	—

Գիներն ընդհանուր կերպիւ բարձրացան։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ

Տոքթ. Եազուպեան հետեւեալ ընթերցումն ըրաւ Բժշկական Ընկերութեան վերջին նիստին, նորօրինակ բուժման պարագայի մը վրայ, զոր կը թարգմանենք (բժշկական արուեստական բացատրութիւններն ըստ կարելւոյն պարզելով), յուսալով որ մեր ընթերցողաց համար չահեկանութենէ զուրկ չէ։

Տե՛արք,

Թուականէս հինգ ամիս առաջ Սամաթիա կոչուեցայ դեռահաս կին մը քննելու, Մ. Հ. անունով, 32 տարեկան, ուժեղ և աշխատասէր։ Խեղճուկ սենեկի մը անկիւնը պառկած գտայ զանի, երկու տարիէ ի վեր անշարժութեան դատապարտուած, անդամալոյծ և անդադար [illegible] ցաւերու ենթակայ։ Զքաւորութիւնն հիւանդութեան հետ միացած՝ արեան անզօրութիւն և կատարեալ տկարութիւն պատճառած էին։ Գոյնը մարած դեղին-կանաչագեղ, ոչ ախորժակ եւ ոչ քուն։

Անդամներն ուշի ուշով քննելով, կարեւոր խանգարում մը չգտայ, ի բաց առեալ արեան շրջանի խորթութիւն (souffles anémiques), ըստ կարի զօրեղ, թոքերուն վերին մասին մէջ, որ պատճառած էր արեան տկարութեամբ։ Սակայն մարմնոյն մակերեւոյթին քննութիւնն ինձ յայտնեց ողբընդաց և ոտից վրայ թեթեւ ուռեցք, եւ կատարեալ անկարութիւն սոյն անդամոց գործածութեան։ Այս հիւանդ կինն, դատապարտեալ էր կեանքն ի բուն անկողնոյ մէջ անցնել. ոչ կրնար քալել, և ոչ իսկ սրունքներու կռնակի շարժումն ընել. աւելցուցէք այս ամենուն վրայ սաստիկ մէջքի ցաւեր, որք վարէն կ'սկսէին, կ'ըսէր, եւ կը պատէին մինչեւ երկու սրունքներու յետնակողմն, որոց սաստկութիւնը մեղմացնել կը կարծէր անկողնոյն սաւանին փաթթուելով և ձեռքերովն մագլցելով։ Սրունքներու բոլոր յետնակողմեան մկանունք տափակցած, թուլցած, նիհարցած էին և ելեկտրական յարատեւ հոսանքին ազդեցութեան ներքեւ խիստ քիչ ձգտումն կ'ունենային։ Կռնակի ողնայարին ենթերորդ ոսկրին բարձրութենէն սկսեալ, ճշմարիտ ոսկրէ կամար մը ձեւացած էր, կորաձեւ, վերէն վար 24 սանթիմէթր, 8 սանթիմէթր լայնութեամբ և կամարաբարձրութիւնն 9 սանդիմեդր։ Ոչ ճնշման և ոչ հարուածի զգայուն, սոյն արտաքին ոսկորն չունէր շարժում բնաւ, երբ միւս անդամք շարժէին. վերջապէս, միւս մերձակայ ոսկերք որ եւ է ձեւափոխութիւն չէին ունեցած։

Այս կինը երեսի վրայ պառկած կը կենար. կռնակի մասին վրայ, ուրիշ ոչինչ կը նշմարուէր, ի բաց առեալ սոյն սապատն, զոր նկարագրեցի ի վերեւ։ Վերջապէս նա ժառանգական որ եւ է հիւանդութեան չէր ենթակայ և իւր անցեալին մէջ ալ չէր ունեցած մասնաւոր նշանակութեան արժանի հիւանդութիւն մը։

Տասնեւհինգ տարեկան գտած իւր կատարեալ կազմութիւնն, 18 տարեկան ամուսնացած էր ամերիկացիի մը։ Երկար ժամանակ եւ երկար ճամբորդութիւններ ըրած էր ամուսնոյն հետ, բնաւ զաւակ չէր ունեցած եւ ոչ ալ յղութեան նշան։ Բնաւ ջղային վիճակ։ Վեց տարի առաջ, առանց մասնաւոր պատճառի յօդացաւային ցաւեր զգալ սկսաւ սրունքներուն եւ ազդրերուն մէջ, առանց սակայն շատ նեղուելու։ Ճիշդ երկու տարի կայ որ հազիւ 30 քիլօկր. կշռող թոյլով ջուր վեր առնելու ճիգ մը ըրած ատեն՝ յանկարծ գետին փռուեցաւ չկրնալով ինկած տեղէն ելլել, եւ սրունքներու յոյժ անկարութենէն ինկաւ անկողին։ Այն օրէն ի վեր անդամաց անկարողութիւնը սաստկացած եւ բարձրագոյն աստիճանին հասած էր, երբ առաջին անգամ հրաւիրուեցանք զինք քննելու։ Անկարող քալելու եւ իւր վիճակին վրայ յոյժ մտահոգ, բոլոր ստացուածքը վատնած էր հիւանդութեան դարման մը գտնելու համար։ Նիւ-Եորքի մէջ շատ բժիշկներու դիմելէ վերջ, ապա Լոնտրա եւ Փարիզ բժշկաց ցոյց տալէ ետքը, 1888 ին Վիեննա Պ. Պիլրօթի հիւանդանոցը կը մտնէ։ Միլիոնաւոր հրատիք (pointes de feu) անօգուտ կ'ըլլան եւ երկու ամիս անդ կենալէ վերջ Բաօֆ. Նորթնակելի հիւանդանոցը կը մտնէ, ուր հակառակ բոլոր Իօտիւրներու, արծաթաբաղադր դեղահատերու, Սթաիքնիններու և զօրաւոր այրիչներու, կը հարկադրի, առ ի չգոյէ դրամի, հիւանդ և յուսահատ, վերադառնալ ի Կ. Պոլիս։

Տեա՛րք, առաջին քննութեանս, այդ կինն այնքան յոգնած և այնքան ողբալի վիճակի մէջ գտայ, որ գթասրտաբար խրատեցի իրեն Եէտիգուլէի հիւանդանոցը մտնել, դէթ փոքր ինչ մեղմացուցիչ դարման մը ընելու կարելիութեան համար։ 31 Հոկտ. 1890 ին մեր հիւանդանոցին մէջ մտաւ եւ անմիջապէս ներսէն զօրացուցիչ դեղեր տուի ու դուրսէն ողնաշարին ստորին մասին վրայ ցաւի վանիչ դարմաններ։

Նոյեմբերի 4 ին, յետ տաժանելի առկախման մը, որովհետեւ չէր կարող ոտից վրայ կենալ, գաճէ կաղապար մը դրինք առջեւէն մինչեւ ստնեաց ստորոտը եւ ետեւէն մինչեւ ուսերու ոսկրին ստորոտը բարձրացող, եւ վարէն այս կաղապարը կը հասնէր մինչեւ մէջքի ստորոտը։ Այս կերպ քօռսէին մէջ անշարժ փակուած, 20 օր մնալէ վերջ, եւ շարունակելով ներքին զօրացուցիչ դեղերն, հիւանդը սկսաւ յայտարարել թէ յօդացաւային ցաւերը փոքր ինչ ամոքած են և թէ ոտքերը կարող էր թեթեւապէս շարժել դէպ ի վեր եւ դէպ ի քով։

Դեկտեմբերի 2ին, գաճէ գործին հանեցինք, և մեծ զարմանօք տեսանք թէ մէջքի ոսկրուռեցքը բաւական վար իջած էր։ Նոյն օրն երկրորդ անգամ ըլլալով, աւելի սեղմող քօռսէ մը դրինք, վերստին գաճէ, յոյժ տաժանելի կախումէ մը վերջ։ Տեա՛րք, երրորդ ամիսը, մեր հիւանդը կարող եղաւ ցուպերու օգնութեամբ քանի մը քայլ առնել և օր ըստ օրէ կը գիտուէր քալելու մասին յառաջդիմութիւնը, և երբ 1891 յունվ. 25ին երկրորդ քօռսէն ալ հանեցինք, մեծաւ գոհութեամբ ստուգեցինք թէ ուռեցքը գրեթէ անհետացած էր։— Վերջապէս յունվ. 26ին երրորդ քօռսէ մը դրինք, այս անգամ ոչ գաճէ այլ սիլիքաթէ, նախորդներէն առաւել սեղմելով, եւ որուն օրինակը, ահա՛ ձեզ կը ներկայացնեմ։ Այս գործիքը հիւանդը կախելով անցուցինք, ինչպէս նախորդ անգամներ, և երեք օր վերջ քարացաւ, կորեցինք երկու տարբեր ուղղութեամբ եւ մետաքսեայ կապեր անցուցինք, այնպէս որ հիւանդը կրնայ հանել եւ դնել, ըստ հաճոյից։

Տեա՛րք, այժմ նա շատ դիւրաւ կը քալէ, տան գործերով կ'զբաղի, եւ ամեն անգամ որ զինքը կը տեսնեմ, զուարթ եւ գոհ, կուգայ ծանուցանել թէ օր ըստ օրէ սրունքները ուժ կ'առնեն։ Սակայն, առանց քօռսէին, շարժումն տակաւին դժուար է։

Ահա՛, տեարք, մէջքի եւ սրունքներու անդամալոյծութեան պարագայ մը որ գաճի ու սիլիքաթի քօռսէներով բժշկուեցաւ։

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

(Թիֆլիզի լրագրերէն քաղուած)

Պետերբուրգի հեռագիրներից յայտնի է, որ ապրիլի 13 ին վախճանուել է Մեծ Իշխան Նիկոլայ Նիկոլայեւիչ Աւագը, ռուսաց ներկայ Թագաւոր կայսրի հօրեղբայրը։

Մեծ Իշխան Նիկոլայ Նիկոլայեւիչ Աւագը Նիկոլայոս Ա. կայսրի երրորդ որդին էր, ծնուել էր 1831 թուի յուլիսի 27 ին եւ ամուսնացած էր Օլդենբուրգեան հանգուցեալ պրինց Պետր Գէորգիեւիչի աղջկայ, Մեծ Իշխանուհի Ալեքսանդրա Պետրովնայի հետ (1856 թուին)։ Այդ ամուսնութիւնից ունեցաւ երկու որդի՝ Մեծ Իշխաններ Նիկոլայ Նիկոլայեւիչ Կրտսերը (ծնուեց 1857 թ. Նոյեմբերի 6ին) եւ Պետր Նիկոլաեւիչը (ծնուեց 1864 թ. յունուարի 10 ին), որ ամուսնացած է Չեռնոգորիայի իշխան Նիկոլայի աղջկայ—Մեծ Իշխանուհի Միլիցիա Նիկոլաեւնայի հետ (1889 թուին)։

Մեծ Իշխան Նիկոլայ Նիկոլաեւիչ Աւագն ունէր Ս. Գէորգի առաջին աստիճանի շքանշան, պետական խորհրդի անդամ էր, նոյնպէս եւ անդամ, նախագահ եւ հովանաւորող էր բազմաթիւ ընկերութիւնների եւ հաստատութիւնների։

Հանգուցեալ Մեծ Իշխանը Կովկաս, մանաւանդ Թիֆլիս էր եկել երկու անգամ, սկզբում 1858 թուին, երկրորդ անգամ 1869 թուին, իւր օգոստափառ եղբօր՝ Կովկասի Նախկին փոխարքայ Մեծ Իշխան Միխայիլ Նիկոլաեւիչի հետ։

—Լուսաւորութեան մինիստրը ուսումնարանական շրջանների հոգաբարձուներին յայտնել է, որ այն անձերին, որոնք օրիորդական գիմնազիոններում արուեստների եւ ձեռագործի դասեր են տալիս, չպէտք է մանկավարժական խորհուրդների անդամ համարել եւ նրանք ձայն տալու իրաւունք չունին։ Միեւնոյն ժամանակ մանկավարժական խորհուրդները կարող են այդ անձերին հրաւիրել նիստերին, լսել նրանց խորհուրդներն այն խնդիրների մասին, որ նրանց առարկային կը լինին վերաբերում։

—Պետական խորհուրդը վերջնապէս հաստատել է արդարադատութեան մինիստրութեան այն առաջարկը, որով նոտարների վարչութիւնից առնւում են անշարժ կալքերին վերաբերեալ գործերը, նոյնպէս եւ ուրիշ նոտարական շատ գործեր։

—Մոսկուայի Լազարեան Ճեմարանի վերատեսուչ պ. Քանանեանը իւր պաշտօնի մէջ է թողուած երկու տարով, սկսած 1891 թուի մարտի 8ից։

—Առաջիկայ սեզոնին Թիֆլիսում վերճռուած է օպերայի տեղ, ռուսաց դրամատիքական խումբ պահել, որովհետեւ փորձերը ցոյց են տուել, որ օպերաներից միշտ վնաս է եղել. օրինակ՝ օպերայի վարչութեան 1890-91 սեզոնի հաշուից երեւում է, որ այդ սեզոնին օպերայի վրայ ծախք եղել է 118,192 ռուբ., իսկ մուտք-63,368 ր.։

—Պետերբուրգից հեռագրում են, որ Վոլժսկօ-Կամսկի բանկի ակցիոներների ընդհանուր ժողովը վաւերացրեց 1890 թուի բանկի հաշիւը։ Բանկի զուտ արդիւնքն եղաւ 2,885,619 ռուբլի, որից ակցիոներներին դիվիդենտ կը տրուի 1,920,000 ռուբլի, այսինքն 19 1/5 %, իսկ 57,712 ր. կը միացուի պահեստի կապիտալի հետ, որը այսպիսով կը հասնի այժմ 3,616,902 ռուբլի գումարի։

—Մայրաքաղաքի լրագիրների մէջ կարդում ենք.

«Արտասահմանից ամեն տարի Ռուսաստան են գալիս օտար խոշոր ֆիրմաների զանազան ներկայացուցիչներ, որոնց նպատակն է սովորաբար առեւտրական յարաբերութիւններ կապել մեր վաճառականների հետ, կամ օտար ապրանքները ծախել մեր երկրում։ Այժմ լուր է տարածուած, որ մեր ֆինանսների մինիստրութիւնը դիտաւորութիւն ունի առեւտրական գործերով եկող օտարերկրացիներին առանձին հարկատուութեան ենթարկել, պարտաւորեցնելով նրանց վերցնել գործակատարական կամ գիլդիական վկայականներ։ Դրա նման հարկատուութեան ենթարկված են առեւտրական տների վերոյիշեալ ներկայացուցիչները և մի քանի օտար պետութիւններում, մանաւանդ Ամերիկայում»։

—Անդրկասպեան երկրի Ասխաբադ քաղաքից մեզ գրում են. «Տեղիս հայերի պարապմունքն է՝ առեւտուրը։ Խանութպաններն ու երկաթագործները մեծ մասամբ հայերն են Գանձակից և Ղարաբաղից գաղթած. կան մի քանի հայ կաշեգործներ, ապա կառապանների մեծ մասը հայեր են, որոնց գործը միայն ամառ ժամանակ լաւ է լինում։ Անդրկասպեան երկրի զօրքերի պաշարի կապալները ամբողջապէս հայերի ձեռքումն են գտնւում, իսկ երկաթուղու շինութիւնների կապալները գտնւում են թէ ռուսների, թէ լեհացիների և թէ յոյների ձեռքում։ Երկրիս այլ եւ այլ տեղերում հաւաքված են հայ որմնադիրներ և հիւսներ, այնպէս որ կարելի է ասել թէ փոքր բացառութեամբ ինչ շինութիւն որ շինվում է հայերի ձեռքումն է կատարվում։ Այդ հայ արհեստաւորները գլխաւորապէս Ղարաբաղից են գաղթած»։

ԱՍՏԻ ԱՆՏԻ

ՍՈՍԿԱԼԻ ՈՃԻՐՔ

Ահաւոր ոճիր մը Փէշթայի մէջ մեծ յուզում պատճառած է։ Քիմ անուն հաշուակալ մը կինն սպաննեց իւր դուստրը յիմարութեան բորբոքման մը միջոցին։ Այս կին իւր դստեր կոկորդը կտրեց և ապա կուսին մարմինը քաշկռտելով տան ներքնոցը տարաւ գոչելով «Ահաւասի՛կ երկնից խօսեցեալը»։

—Նմանօրինակ ոճիր մը գործուեցաւ ՚ի Վայզէն, ուր կօշկակար մը, Ջերմաք անուն, խելագարելով, սպաննեց Էթիէն Քոնտա անուն եկեղեցական մը, երբ սա պատարագ կը մատուցանէր։

— —

ՍԱՌԱ ՊԵՌՆԱՐ

Ամերիկեան լրագիրք շատ կը խօսին գայթակղութեան մը վրայ զոր յարուցած է Սառա Պեռնար։ Հռչակաւոր դերասանուհւոյն գործերն ու շարժումները միշտ ամերիկեան ժողովրդեան հետաքրքրութիւնը շարժած են։ Նիւ-Եորքի մէջ ընդհանուր խօսակցութեան առարկայ դարձած է ոստիկանապետին հետ իւր ըրած կռիւը։ Սառա Պեռնար իւր պանդոկը փոխեց՝ որովհետեւ պաղ ջուր լեցուցած էին իւր ջրամանին մէջ։ Ի Սան-Ֆրանչիսքօ, ուրիշ ծայրայեղութիւններ ի գործ դրեր է։ Շաբաթ իրիկուն մը, ներկայացման պահուն, նրբանցքին մէջ, Սառա Պեռնարի արեւելցի մէկ սպասաւորը կռուի կը բռնուի մեքենավարի մը հետ։ Ծառայն յանդուգն էր, իսկ մեքենավարն անհամբոյր։ Արեւելցին ապտակ մը կուտէ։ Մեծ ողբերգուհին կը վազէ անմիջապէս, կ'ըսկսի պաշտպանել իւր ծառայն, սոսկալի կերպով կը կատղի և ռեվոլվեր մը կ'ուզէ։ Ֆրանսերէն լեզուաւ կը պօռայ կորովի շեշտով և գեղատեսիլ։ Մեքենավարն օգնութիւն կը խնդրէ և թատրոնին բոլոր մեքենավարներն օգնութեան կը փութան։ Ֆրանսական խումբն ալ իւր կարգին կը հասնի և ծառային կողմը կը բռնէ։ Ընդհանուր շփոթութիւն մը տեղի կունենայ այն ատեն։ Շատեր կը կորսնան և քիչ մըն ալ արիւն կը թափի։ Տիկին Սառա Պեռնար կը յայտարարէ թէ չպիտի խաղայ եթէ անմիջապէս մեքենավարը չի ճամբուի։ Ներկայացումն ետ կը մնայ։ Այս միջոցին, հանդիսականք կը տրտնջային և բազմութիւնը կը խռնուէր թատրոնին առջեւ, որոց մուտքին մօտ դերասանուհւոյն դուրս ելնելուն կ'ըսպասէին՝ դաս մը տալու համար անոր։ Սառա Պեռնար և իւր արեւելցի պաշտպանեալը կը պարտաւորին ոստիկանութեան հսկողութեան տակ առնել քալել։

———

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԴԵՍՊԱՆՔ

Ֆրանսական հանրապետութեան իւրաքանչիւր դեսպան տարին քառասուն հազար ֆրանքի հաստատուն թոշակ մ'ունի. նաեւ վարձքի, բնակարանի և ընդունելութեան ծախուց համար մասնաւոր թոշակներ, որք տեղւոյն համեմատ կը տարբերին։

Ի Պէրլին, դեսպանն հարիւր հազար ֆրանք ծախք ունի, որուն վրայ աւելցընելով առած ամսականներն ալ, 140.000 ֆրանքի գումար մը կը կազմուի։

Ի Վիեննա, ծախքերն են 130.000 Ֆր. ընդ ամենը՝ 170.000 Ֆր.։

Ի Կ. Պոլիս, 90.000 Ֆր. ծախք, ընդ ամենը 130,000 Ֆր.։

Ի Հռոմ, իտալիոյ կառավարութեան ինչպէս նաեւ վատիկանի մօտ դեսպանն ունի 70.000 Ֆր. ծախք, ընդ ամենը 110.000 Ֆր.։

Փեթերպուրկի դեսպանին ծախսն ամենէն աւելին է, 250.000 Ֆրանք, այսինքն 52.000 Ֆր. աւելի Լոնտոնի դեսպանէն։

Պրուսէլի Ֆրանսական ներկայացուցիչն, երբ առաջին կարգի լիազօր պաշտօնեայ, 30.000 Ֆրանք հաստատուն թոշակ ունի և 30.000 Ֆր. ծախք։

Ի Թանճէր, Ֆրանսական ներկայացուցչին թոշակն է 30.000 Ֆր. և միայն 8.000 ֆրանք ծախք։

———

ՍԱՆ-ՖՐԱՆՉԻՍՔՕՅԷՆ Ի ՆԻՒ ԵՈՐՔ ՀԵՏԻՈՏՆ

Արդի ժամանակիս նորութիւնն է տարօրինակ ուղեւորութիւններն Ամերիկա, վաստակազմ կին մը, օր. Զօյ Կավթըն, անցաւ բովանդակ Միացեալ Նահանգներէն, Սան-Ֆրանչիսքայէն ի Նիւ-Եորք։ Օր. Կավթընի և իւր ուղեւորութեան պատմութիւնն յոյժ հետաքրքրաշարժ է։ Անցեալ ամառ, օր. Կավթըն Սան-Ֆրանչիսքայի մէկ օթեւանի սրահին մէջ կարգ մը առեւտրական մարդոց հետ կը գտնուէր, որք զարմացմամբ կը խօսէին երկու երիտասարդներու կատարած ուղեւորութեան վրայ, որք գրաւ դրած էին Նիւ-Եորքէն Սան-Ֆրանչիսքօ երթալ ձիով և որք շահած էին գրաւն՝ օրը մօտաւորապէս տասն և հինգ մղոն առնելով։

—Բայց, ես ոտքով կրնամ ընել այդ ուղեւորութիւնը, գոչեց օր. Կավթըն կատակի ձեւով։

—2000 տոլարի գրաւ կը դնեմ որ չես կրնար, ըսաւ անմիջապէս ներկայից մին։

—Որոշուած է, կ'ընդունիմ գրաւն, յարեց օր. Կավթըն։

Եւ հետեւեալ օրն իսկ, ուղեւորութեան պատրաստութիւնները կարգի կը դրուէին։ 2000 տոլարը շահելու համար, օր. Կավթըն կը պարտաւորէր հետիոտն 226 աւուր մէջ Սան Ֆրանչիսքայէն Նիւ-Եորք երթալ, այսինքն 3.395 մղոն ճամբայ կտրել։ Քաջարի կինն ուրիշ գրաւներ ալ բռնեց, այնպէս որ՝ մեկնման պահուն ընդ ամենը 12.000 տոլարի շահաբաժին մը կունենար։ Անցեալ օգոստոս ամսոյ 27ին ճամբայ ելաւ և Նիւ-Եորքի Կաւն-Սանթրալ կայարանն հասաւ, 212 օրուան, 19 ժամուան և 55 վայրկենի մէջ կատարելով ուղեւորութիւնն, այսինքն որոշեալ օրէն 13 օր առաջ։

Օր. Կավթըն առանձին չկատարեց այս ճամբորդութիւն. իւր հետն էր Պ. Մարշալ, որոյ տնօրէնութեան ներքեւ տասներկու տարւոյ չափ զանազան թատրոններու մէջ դերասանութիւն ըրած էր, որովհետեւ Օր. Կավթըն դերասանուհի է. նաեւ Պ. Փրայս, ներկայացուցիչ 2000 տոլարի գրաւ դնող վաճառականին, եւ երկու որսի շուներ, որոց մին ճամբան կառախմբի մը տակ մնալով մեռաւ. Անունն էր Լայն։ Միւսն որսական էգ քած մըն է. Պիւթի անուն, որ իւր տիրուհւոյն հետ մինչեւ Նիւ-Եորք եկած է։ Այս երկար ուղեւորութիւն, անշուշտ, առանց միջադէպի չէ կատարուած։ Քանիցս, ուղեւորուհին և ուղեւորք՝ ծարաւէ, նօթութենէ, ջերմութենէ և ցուրտէ տառապեր են։ Երկիցս, Նեպրասքայի եւ Իօուայի մէջ, յանկարծ բռնուեր են Պլիզըրտ անուն սոսկալի փոթորիկէն և քիչ մնացեր է որ ձիւնին մէջ խեղդուին։

Անգամ մըն ալ, Օր. Կավթըն, ոտից գալարում մ'ունենալով՝ պարտաւորեր է չորս օր գիւղի մը մէջ անցունել, ուր, առ ի չգոյէ բժշկի, խաչնարածներէ դարմանուեր է։ Բայց քաջայանդուգն կինն, [illegible] այս ամեն խաչ ու խութ, վերջապէս բարձր ի գլուխ հաներ է իւր գրաւ։

Ի վերջ բանի, մի քանի մանրամասնութիւններ Օր. Կավթընի վրայ, որոյ ճշմարիտ անունն է Ջօրէքա Լօրէյ։ Ծնած է ի Մատրիտ, և այժմ 36 տարեկան է։ Մանկութեան ատեն իւր ծնողաց հետ Միացեալ-Նահանգներն եկած և 14 տարեկանէն սկսած է նախ համր դերասանուհի ըլլալ. յետոյ ուղեւորած է Քանատա, Անգլիա, Սանտուիչ կղզիներն և Միացեալ-Նահանգաց արեւմտեան և հարաւային կողմերն։ Այս կին միջահասակ է, բարեձեւ, հաճելի դիմօք և մշակեալ մտօք։ Իւր ըրած ուղեւորութենէն ամենեւին հոգնած չերեւիր, և իւր արեւակէզ դէմքը կը ցուցնէ թէ [illegible] եղանակաց անբարեխառնութեան ենթարկուած է։

— —

ԶԱՏԻԿՆ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Զատկի առաջին օրն իւրաքանչիւր ուղղափառ ռուսիացի իւր տունէն ելած ատեն կը բարեւէ առաջին տեսած անձն, ըսելով.

«Եղբայր, արդարեւ Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց։»

Նիքօլա Ա. կայսրը, Զատկի կիրակէ մը, սենեակներէն ելնելով ողջունեց պահնակը որ զինուորական ողջոյնը կուտար իրեն, բայց պահնակը չպատասխանեց։

Կայսրը զարմացաւ և պահնակին դիմաց կենալով կրկնեց.

«Եղբայր, արդարեւ Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց։»

— Ո՛չ, Հայրիկ, Քրիստոս յարութիւն չառաւ, պատասխանեց զինուորն պաղարիւնութեամբ։

— Խե՞նդ ես, աղաղակեց կայսրը։

— Ոչ, Հայրիկ, խենդ չեմ, հրեայ եմ...։

Նիքօլա կայսրն հեռացաւ։ Բայց այն օրուընէ ի վեր հրեայ զինուորք պահնակի պաշտօնը չեն կատարեր Ռուսիոյ կայսերական պալատան մէջ։

ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ
ՈՒՍՈՒՄՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ
Ս. ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
ԳՐԵՑ
ԳԱՐԵԳԻՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՍՐՈՒԱՆՁՏԵԱՆՑ
ԱՌԱՋՆՈՐԴ Ի ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ
ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ
ՏՊԱԳՐ. ԵՒ ՎԻՄԱԳՐ. Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ
Սուլթան համամ փողոց, թիւ 14
1891

Գերապատիւ Հեղինակն իւր այս քնքոյշ գրքոյկին մէջ կ'ամփոփէ յստակ եւ դիւրահասկանալի լեզուաւ Քրիստոնէական Ս. Կրօնի տարրերն, Հին ու Նոր Կտակարանն, Քրիստոսի մարդեղութիւնն, եկեղեցւոյ խորհուրդներն եւն:

Վերջին մասին մէջ, իբրեւ լրումն Հայաստանեայց Քրիստոնէական ուսման, համառօտ այլ կարեւորագոյն ծանօթութիւններ տրուած են մեր եկեղեցւոյն պատմութեան, կազմութեան, մեր սրբոց եւ հայրապետաց, եկեղեցական կարգաց ու կանոնաց, ինչպէս եւ կաթողիկոսութեանց եւ պատրիարքութեանց վրայ, հայ աշակերտին Քրիստոնէութիւն ուսուցանելէ զատ՝ զայն յստակապէս պատրաստելու համար իբր հայ Քրիստոնեայ, եւ ապա Աղօթք առաւօտու եւ երեկոյի:

Այս հանգամանօք, հեղինակին այս գործն յարմարագոյն է ազգային վարժարանաց մէջ գործածուելու համար իբր դասագիրք Քրիստոնէական ուսման:

Սոյն գործոյն չորրորդ տպագրութիւնն այս անգամ հրատարակուած է ըստ խնդրանաց բազմաց՝ սրբագրութեամբք եւ յաւելուածովք. լաւագոյն թղթի վրայ, գեղեցիկ պատկերներով եւ տպագրութեամբ:

Այս բոլոր առաւելութեամբք գինն է ըստ առաջնոյն 60 փարա:

Կեդրոնատեղին է Գ. Պաղտատլեան գրատուն. կը ծախուի նաեւ գրավաճառաց քով:

ՏՕՔԹԷՕՐ
Յ. ԷԼՄԱՍԵԱՆ
վկայեալ Փարիզու բժշկ. համալսարանէն
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՎԻՐԱԲՈՅԺ ԵՒ ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ
Ի Բէյ-Օղլու Մեծ փողոց Թիւ 247
Ֆռանսուէ Պէլլանժէի կից

Իրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի իւր բնակարանին մէջ ամեն օր կէս օրէն մինչ ի ժամ 3, (Ը. Ե.)։ Ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանուին հիւանդները։

Նոյնպէս երկուշաբթի օրերը կը գտնուի առաւօտեան ժամը 10 էն մինչ ցերեկ (Ը. Ե.) ի Պոլիս Եէնի Ճամի թիւ 12 Վարդանեան դեղարանն ուր ձրիապէս կը դարմանէ հիւանդները։

24 28—30

ԻԼԱՆ

Պրուսա գաբըլճալարընտա վէ քիւքիւրթլիւ պանեօլարընտա կիթմէք արզու իտէն զէվաթըն՝ Պէյօղլունտա Ճատտէի քէպիրտէ Գօնգօրտիա Թէաթրօսը գուրպինտէ Զիչէքճի սօգաղը քէօշէսինտէ վագը 331 նումերօլը Լօնտրա նամ եճզախանէյէ միւրաճաաթ իթմէլէրի, վէ Ստամպօլտան կիտէճէք զէվաթըն կիտիւպ կէլմէ վաբօր վէ արապա բարասըյլա Պրուսա օթէլ վէ եէյէճէք վէ պանեօ իւճրէթլէրի տախի տախիլ օլտըղը հալտէ վաբօրա կիրիլտիկի կիւնտէն իթիպարէն 15 կիւն իչին 4 Լիրայի Օսմանի իթա իթմէլէրի վէ 15 կիւն կէչտիքտէն սօնրա հէվմիյէ 2 մէճիտիյէ թէէտիյէ էյլէմէլէրի լազըմ կէլէճէկի իլան օլընըր։

Իշպու մուամէլէյէ Ռումի մայիս 1 տէն իթիպարէն պաշլանաճագ վէ միւրաճաաթ իտէճէք զէվաթ՝ հէր ճիհէթլէ խօշնուտ իտիլէճէք տիր։

162 8—15

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

15

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԸՆԴ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐՒՈՅ 2,170,355

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐՒՈՅ 989,400

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 ՄԱՐԻԹԱՅՄ ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 bis սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ,	4,000,000	Գանձելի հասոյթք և պահեստի դրամ	3,900,000
Տարեկան հասոյթ	1,150,000	Վճարեալ վնասներն իբր	30,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամեն տեսակ կալուածներ, վաճառք և կարասիք, նպաստաւոր պայմաններով և չափաւոր գներով։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակ ընդհանուր գործակալութեան, Ղալաթիա, Մահմուտիյէ փողոց, Թիւ 2, Ճէրէմեան խան, Գամոնտոյի Պանգային դիմաց։

9 Ընդհանուր գործակալք Թուրքիոյ ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ԵՒ ՀԱՄԱՃԱՐԱԿ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՍ ԵՐԿՐԻՆ ՄԷՋ

Գողի մը պէս որ գիշեր ատեն գաղտ կը կողոպտէ, այդ հիւանդութիւն մեր վրայ կը յարձակի գաղտագողի։ Անկից տառապողները ցաւեր կը զգան իրենց կուրծքին ու կողերուն, և երբեմն նոյն իսկ իրենց կռնակին մէջ։ Ջանձրոյթ կը զգան և ննջելու պէտք մը։ Բերանը դառնահամ կըլլայ մանաւանդ առտուն, ատամունք կ'աղտոտին տեսակ մը թանձր լորձունքով։ Ախորժակը բաց չըլլար։ Հիւանդն իբր ստամոքսին վրայ մեծ ծանրութիւն մը կը զգայ, և երբեմն ստամոքսին խոռոչներուն մէջ ալ տկարութեան զգացում մը և անյագ պարապութիւն մը։ Ժամանակէ մը ետք չոր հազ մը կը սկսի որուն հետ սակայն, մէկ քանի ամէն կանաչագոյն թուք մը կուգայ։ Հիւանդն անդուլ խոնջութիւն մը կը զգայ և ի զուր քունն օգնութեան կը կոչէ, որ ոչ մէկ ամոքում կը շնորհէ նմա։ Յետոյ հիւանդը կ'ըլլայ ջղային, գայրացկոտ և թախծալից. և ամէն բան գէշ կերեւի իրեն։ Երբ յանկարծ ոտք ելնէ, տեսակ մը ցնորում կը զգայ։ Փորհարութիւն կունենայ, ատեն ատեն մորթը չոր եւ տաք կ'ըլլայ, եւ արիւնն թանձր ու անշարժ, աչաց սպիտակուցը դեղնորակ գոյն մը կ'առնու, քիչ եւ դժուարաւ կը միզէ։ Հիւանդը շատ անգամ կ'ստիպուի կերած կերակուրները դուրս տալ. այս փսխումները բերնին մէջ երբեմն դառն, երբեմն քաղցր համ մը կը ձգեն, և շատ անգամ անոնց կը հետեւի սրտի բաբախում։ Հիւանդին տեսողութիւնը կը տկարանայ, եւ աչաց առջեւ միշտ բիծեր կը տեսնէ, մեծ յոգնութիւն եւ տկարութիւն կը զգայ։ Բոլոր այս ախտանշանք հետզհետէ կը յայտնուին։ Կ'ըսուի թէ ժողովրդեան երեք չորրորդ մասը կը տառապի այդ ախտով այս կամ այն ձեւին տակ։ Բժիշկները շատ անգամ կը խաբուին այս ախտին բնութեանը վրայ։ Ոմանք կը դարմանեն զայն իբր լեարդի հիւանդութիւն մը, այլք իբր դժուարամարսութիւն, եւ վերջապէս ոմանք ալ իբր փայծաղնացաւ, եւն, բայց իրենց դարմաններէն ոչ մին յաջողութիւն գտած է։ Եւ սակայն հնարուած է «Fxtract of Roots» կամ Մէօ Սէկըլի բուսոյ օշարակն, որ ամեն հիւանդութիւն կը բժշկէ։

Անմարսողութիւնն յոյժ ծանր հիւանդութիւն մ'ն է, որով կը տառապի ընկերութեան մէկ բազմաթիւ դասակարգն եւ որմէ յառաջ կուգան աղէտալի հետեւանքներ, եթէ անմիջական դարմաններ ի գործ չի դրուին։ Սէկըլի օշարակն ազդեցիկ դեղ մ'ն է, ամենէն դժուարին պարագայից ու մէջ իսկ։ Հրապարակին վրայ ելած բազմաթիւ կեղծերէն զգուշանալու համար դիմել Թուրքիոյ, Պուլկարիոյ եւ Ռումանիոյ միակ գործակալին

ԷՏՄՈՆ ՔԱՌՈՒԱՆԱ 2214

Անգլիական ընդհանուր մթերանոց, Վայվոտա, պահականոցին քով, կայսրան Թրամվէյից, 95 և 97

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Յօքթօր Ալէքի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն որ անխառն բաղադրութիւն մ'է զօրաւոր բուսեղէնաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճահճախառն վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ազդեցութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը սոյն գիւտի ամեն։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անտեսանելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց առաջնոյններ տրուած է ջերմ և տարափ, թագուն ջերմ, պարբերական ջերմ, ընդհատեալ ջերմ մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճահճախառն վայրերէ բուսեալ մահահոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և տղմաններու ծակտիկներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Ալէքի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ դարմանութիւնն տուողաբար անվտանգ և անվնաս է և օգտակար ամեն, միայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլիս։ 23

MIGRAINES, MAUX DE TETE
GUARANA

Բարիստէ մուզիմ ճեզաճր Կրիմօլ վէ Գումբամեասըրնըն թերթիպ էթմիշ օլտուղու Կուարանա նամ իչպու թօզունած սիր բաքէթ, սիր ազ չէքէրլի սու իչինտէ էրիտիլիպ իչիլտիքտէ, Միկրէն տէնիլէն պաշ աղրըսընը, վէ ռինիր աղրըսընը, վէ սայիր էնչէտիա պաշ աղրըլարընը տէֆ իտէր։ Սանճը, խնկալ, վէ ամէլէ տախի բէք ֆայիտէլի տիր։ Աֆիոն վէ սիսամիթ կիպի դավվէլի վիրեճի մուալէճէլէր էերինէ պու մուալիճէ գուլլանըլսա տահա էյի տիր, վէ հէմտէ գանը սիր էերէ հէմ իթտիրմէզ։ Հէր սիր գութուտա 12 բաքէթ պուլունուր, իսքերինտէ տախի Կրիմօլ վէ Գումբամեասըրնըն իմզասը վարտըր։

Բարիստէ վիվիէն սօգաղընտա 8 նումէրօ իլէ մուրաջաաթ մաղազատա վէ սայիր մէշհուր էճզախանէլէրտէ պուլունուր. C

ՏԱՄՆԷՆ ՈՒԹԸ

Ջղացաւն և գլխու ցաւերը մէկ քանի վայրկեանի մէջ կ'անհետանան՝ Տր. Գլէրդանի ԲԷՌԼ ՏԸ ԹԷՌԷՊԷՆԹԻՆԷ հատիկներուն գործածութեամբ։ Այս հատիկներուն երեք չորսը՝ գրեթէ անմիջական թեթեւացում կը պատճառեն։

Իւրաքանչիւր սրուակ կը պարունակէ քառասուն հատիկ, որով աննշան գումարով մը կարելի է բուժել գլխու ցաւ մը կամ ջղացաւ մը։

Ըստ որում թէռէպէնթինի մաքուր պէտք է մեծ խնամով զտուի, հարկ է զգուշանալ կեղծերէն և իբր երաշխաւորութիւն պահանջել որ իւրաքանչիւր սրուակ կրէ Տր. Գլէրդանի ստորագրութիւնը։

Ի ԲԱՐԻԶ, Լ. ՖՐԷՐ, 19 Ժագոբ փողոց։ 2203

Marque de Fabrique

ԿՈՒՏՐՕՆ ՎԷՐՆ

ՇՔԱԴՐԱՄ ստացած 1883ի Ամսդէրտամի միջազգային ցուցահանդէսէն և 1889ի Բարիզի Տիեզերական ցուցահանդէսէն։

ՄԻԱԿ ՃՇՄԱՐԻՏ ՀԻՒԹ

խայծղանի, որուն բոլոր բուժիչ յատկութիւնները կը պարունակէ, մինչդեռ խայծղանի ձէթ պատրաստութիւնք Կոտրէն Վէրնի հոտն ու համը միայն քիչ մը ունին։ Այս խայծղանի մէկ չափը՝ պատիճ մը (ժելաթին) բոլոր ազդեցութիւնը կ'ընէ։ Սակայն կարելի է օրը մինչեւ 20 հատ Կոտրէն Վէրն առնուլ առանց զզուանելու, մինչդեռ խայծղանի քսան պատիճք աղեաց վտանգաւոր գրգռում մը յառաջ կը բերեն։

Անհամեմատ [illegible] բժշկութիւնք, ԿՈՒՏՐՕՆ ՎԷՐՆի հեղուկը կը ծախուի սրուակով, մէկ ու կէս Ֆրանքի, 20 լիտր ջրի հետ խառնուելու բաւականաչափ։ Աւելի մեծ սրուակները 2½ Ֆրանքի։ 239

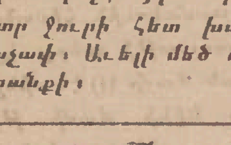

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրփուլ և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօնաժ	Անուանք	Թօնաժ
Քառնաքա	4200	Սֆինքս	3000
Թէբէս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէֆթիս	3000
Սէսօստրիս	3250	Բէրա	3000
Թիգրիս	3250	Լոդիա	800
Մակեդոնիա	3250	Օլիմպա	800
Մարէօթիս	3250	Սէթի	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
14 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

Արտօնատէր Յ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ [illegible]

ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ ԵՒ ԵՂԲ. Կ. ՊՈԼԻՍ ՓԻՒՐՃԻ ԽԱՆ ԹԻՒ 26

Արուեստից պաշտպան մեր Ինքնակալին՝ Օգոստ. Սուլթանի առանձնաշնորհ գնահատութեան արժանացած ընտրելագոյն փէսիլա ապրանքներէ մեծ քանակութեամբ ի վաճառ կը հանուին այս անգամ մեր հիւսարանին մէջ

Վ. ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ ԵՒ ԵՂԲ.

Մահմուտ փաշա, Բիւրքճիլար Թ. 26

Հիւսարանը Ֆրանսական գերազանց ապրանաց նոյն և նմանը պատրաստել զատ յաճախորդաց կ'ընծայէ մեծամեծ առաւելութիւններ թէ գնոց աժանութեան և թէ ապրանաց դիմացկունութեան եւ չի քաշուելուն կողմանէ։

Ըստ խնդրանաց կրնան պատրաստուիլ մետաքսէ չքեղագոյն շապիկներ ամառուան տաքերու [illegible]։

Անխառն բրդէ բարակ և թանձր, մանած, եւ այլն, Արանց, կանանց և աղայոց համար։

ՉԱՓԻ ՎՐԱՅ ՑԱՆՑԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ։

Պարզ ձեւերով եւ ըստ խնդրանաց, ամենէն նրբաճաշակ անձանց քմահաճոյքին յարմարող ձեւերով պատրաստութիւն։

Յաճախորդք վերջին ծայր գոհ պիտի մնան մեր ապրանաց ազնուութեան, տեսակին, գնոյն, դիմացկունութեան եւ այլն մասին։ 271 ՈՐՈՇ ԳԻՆ

VIN & SIROP DE DUSART

Au Lactophosphate de Chaux.

Տիւնեատա պուլունան վէ էն զիեատէ շէօհրէթլու օլան հէքիմլէրին թէճրիւպէլէրիլէ անլաշըլմըշ տըր քի, Տիւզար Շարապընտա վէ Շուրուպընտա, լագթօֆօսֆաթ տը չօ նամ էճզանըն էրիմիշ հալտէ պուլունմասը, վիճուտի ինսան իչին, հէր վագըթ վէ հէր սինիտէ միւֆիտ օլմագտա տըր։

Գունլար ըհամիլէ գատընլար իսթիմալ իթտիքլէրինտէ, մասումլարը վիճուտինին պիւյիւմէսինէ գօլայլըգ վիրէճէքլէրի չէ օյլէ տուրսուն, մէզքիւր հալտէ օլտուգլարը վագըթտա գուհուրա կէլմէքտէ օլան իէթիֆրալարըն վէ էմզիքլէրինին տէֆիլէրինին տախի մուճիպ օլուրլար, վէ պունլարը սիւտտանալար իչտիքլէրինտէ, սիւտլէրի քէսպի գուվվէթ էյլէտիքտէն պաշգա, սիւտ վիրտիքլէրի չօճուգլարտա իսհալա վէ տիշարէյէ միւպթէլա օլմագըլըգ գօրգուսունտա պուլունմայլար, վէ տիշ չըգարտըգլարընտա աղըը սըզը վէ զահմէթ չէքմէզլէր, վէ սինիրլէրի չէքիլմէզլէր։ Վէ պու մուալիճէլէր, սըրգա, սօլխուն, զայիֆ, մէճալսըզ, վէ պօյնունտա պօզուգընտա ուրլար վէ եարալար բէյտա օլան չօճուգլարա վիրիլտիկինտէ, բէք չօգ մէնֆաաթը կէօրիւլտիւկիւնտէ շիւրհէ եօգ տուր։

Մէզքիւր մուալիճէյի, սիննինի ալմըշ օլուպ, վէ գանլարը զայիֆլէնմիշ օլան, վէ միտէ պօզուգլուղուա միւպթէլա, վէ բէք եօրկուն պուլունան տաէմլէր իսթիմալ իթտիքլէրինտէ, ճէնիւտէն քէսպի սըհհէթ վէ գուվվէթ էյլէմէքտէ տիրլէր։

Կէօքիւս խըէթինէ միւպթէլա օլանլար իչին տախի բէք էյի տիր. չիւնքի, աքճիկէրտէ գանլարըն ճէվէլանընա զայրէթ վիրիփ, վէ պինաէն ալէյհ քէյֆիյէթտէ քէսպի գուվվէթ իթտիրիր։

Վէլհասըլ, իշպու Տիւզար Շարապը վէ Շուրուպու, իսթահ աչըփ վէ հազմի թաամը իլէրու կէօթիւրէճէկինտէն, քէմիքլէր, էթլէր, վէ գանլար, նիզամընտա քէնտի թէշէքքիւլլէրինէ տէվամ իտէրլէր։

Պու մուալիճէ պուլունուր փարիստէ վիվիէն սօգաղընտա 8 նումէրօլու էճզախանէտէ, վէ սայիր նամտար էճզախանէլէրտէ։ A. C.

ԱԶԴ

Կօշկաւորման և կառքի կազմածներու վերաբերեալ ամեն ինչ որ գնել ուզէք՝ նախ դիմեցէք ԼԱԶԱՐՕ ՖՐԱՆՔՕ (Բէրայի մասնաճիւղ) տան ընդարձակ մթերանոցները, Նուվօ Բազար տ'Անաթօլի, Թղթատարական և հեռագրական պաշտօնատան կից, որ վերջերս ընդունեց խիստ ճոխ մթերք մը ամեն երկրէ ԳՈՐԳԵ ՈՒ, կօշկաւորման համար ամեն տեսակ ԿԵՐՊԱՍ ԵՒ ԹԱՒԱՊԱՍՏԱՌ, ՎԵՐԱԳՈՅՐ, ԺԱՆԵԱԿ, ԳՈՒՆԱՒՈՐ ԱՊԱԿԻ, ՍՏՈՐ, ՔՈՒԷԹՈՆ ԿԵՐՊԱՍ, ՄՈՄԱՋՕԾ ԿՏԱՒ, ԼԻՆՈԼԷՈՄ, ԿԱՌՔԻ, ԼԱՊՏԵՐԻ, ՀԱՅՑԵԼԻԻ ՆԻՒԹԵՐ, ԺԱՊՈՒԻԿՆԵՐ, ամենքն ալ վերջին նորաձեւութեան համաձայն։

Եւրոպայի առաջնակարգ գործարաններէն աժանութեան բացառիկ պայմաններով եղած նոր գնմանց շնորհիւ, ԼԱԶԱՐՕ ՖՐԱՆՔՕ տունը կարող է ամեն մրցում արհամարհող գներ հաստատել, և այս գները ճիշդ նոյնը ըլլալով ինչ որ են Կ. Պոլսոյ հանրածանօթ տան գները, մի միայն ի դիւրութիւն արգոյ հասարակութեան որպէս զի տեղափոխուելու նեղութիւնը չկրէ և կարենայ միեւնոյն առաւելութիւնները վայելել Բերա եւս։ 241

ՀԷՐՄԱՆԷՔԵԱՆ ԾԱՂԿԱՓՈՒՆՋ

ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՑԻՉ, ՄԱՐՄՆՈՅ ԳՈՅՆԸ, ՄԻՇՏ ԾԱՂԿԱՓԹԻԹ, ՄԻՇՏ ԹԱՐՄ։

Անգամուան մը փորձը պիտի համոզէ ամեն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուլէշ ամեն հեղանիւթներէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Առաջին անգամ գործածելովն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի խորշն որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուըները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սպիտակ գրգռիչ յատկութիւնները կը հանգարտեցունէ։ Անհետ կ'ընէ մորթի սեւութը, երեսի և ձեռքի ցաները, արեւայրուքը, և ուրիշ ամեն բռտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ առ ամեն բանով անկարելի կ'ընէ մատնուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուած է։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116 Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կը վաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգլիացի դեղագործներու քով։

Մեծաքանակ վաճառումն Պոլիս Բ. և Հ. Բիւզիւքեան եղբարց դեղարանը Էնի ճամի փողոց Թ. 18 և ի Ղալաթիա Եուքսէք գալտըրըմ Էտմօն Քարուանայի քով։

Փոքրաքանակ վաճառումն ի Պոլիս Բ. և Հ. Բիւզիւքեան Եղբարց դեղարանը՝ կամուրջի դիմաց Թիւ 17, և ի Բերա Մեծ փողոց Թիւ 433, Իգլոտաի անուշահոտութեանց խանութոնը։ 2218

ՇԻՐՔԷԹԻ ՀԱՅՐԻԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1891 Մարտ 30 Շաբաթ օրէն սկսեալ մինչեւ Մայիս 3 ուրբաթ երեկոյ

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերէն կամուրջ իջնող շոգենաւուց երթեւեկութեան ժամը.

11 40	Ենիմ. Մէզգ. Պէյ. Թարապ. Ենիք. Պոյաճ. Ռ. Հիսար (Հիսարի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի)	18
12 40	Ենիմ. Մէզարբ. Պէյքոզ. Թարապ. Ենիք. Էմիրկեան Պոյաճք. Ռ. Հիսար. (Արնաւուտ. շոգ.ին հետ պիտի հաղորդակցի)	39
1 40	Ենիմ. Մէզարբ. Պէյքոզ. Թարապ. Ենիքէօյ Միրկ. Ռ. Հիսար (Արնաւուտ գիւղի շոգ.ին հետ պիտի հաղորդակցի)	37
2 45	Ռ. Ա. Գավաք Մէզգ. Պէյք. Թարապ. Պէյքօզ անկից Գանտիլ. Պէշիք. [Գանտ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի. ուր. օրերը Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիք.]	17
3 —	Ենիմ. Մէզգ. Պէյ. Թարապ. Ենիք. Ամէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար. Պէպէք [Պէպէքի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի] ուրբաթները Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	18
4 30	Ենիմ. Մէզգ. Պէյքոզ. Թարապ. Ենիք. Ամէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	59
5 45	Ենիմ. Մէզար. Պէյքոզ. Թարապ. Ենիք. Ամէնիա Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար. Պէպէք Արնավ Գուր. Օրթագ. Պէշիկ.	33
7 —	Ենիմ. Մէզարբ. Պէյքոզ. Թարապ. Պէյքօզ Բաղչ. Ենիք. Միրկ. Գանտ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնավ. Չէնկէլք. Պէյլէր. Օրթագ. Գուզ. Պէշիք. Իւսկ.	22
8 —	Ռ. Ա. Գավաք Ենիմ. Մէզարբ. Պէյ. Թար. Ենիք. Ամէնիա Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք.	17
10 —	Մէզարբ. Պէյ. Թարապ. Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնավ. Օրթագ. Պէշ.	34

Ենիքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 35	Ենիք. Ամէն. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթագ. Պէշիք.	20

Արնաւուտքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 30	Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթագ. Պէշիք.	22
12 —	Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթագ. Պէշիք.	20
12 25	Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիկ.	32
1 —	Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	22
1 10	Օրթագ.էն ուղղ. կամուրջ. (բացի ուր. է)	25
1 25	Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. Գավ.	34
2 —	Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	38
2 25	Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք	20
3 15	Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթագ. Պէշիք.	21
4 —	Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշ. [բացի ուրբաթէ]	25
4 10	Օրթագ.էն ուղղ. կամուրջ [բացի ուր. է]	18
4 45	Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթագ. Պէշիք. Գավալթաշ [բացի ուրբաթէ]	21
10 10	Միրկէօն ուղղ. կմր.	37
11 10	Պէպէքէն ուղղ. կամուրջ [բացի ուր. է]	22

Ասիական եզերէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

12 —	Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ.	33
12 20	Պէյքօզ Բաղչ. Չուպ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Օրթ. (Գանտ. պիտի հաղորդակցի) (Ուրբաթները բացի Օրթագ.էն Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզգ. Պէշիք.)	25
12 55	Պէպէք Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. Պէշիք. [բացի ուրբաթէ]	21
2 5	Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշք.	32
3 15	Գանտիլ. Վանիք. Չէնկէլք. Պէյլէր. Գուզգ. Պէշիք.	34
3 25	Պէյքօզ Բաղչ. Չուպուգ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Պէշիք. (Գանտ. պիտի հաղորդակցի) [Ուրբաթները Վանիքէօյ Չէնկելքէօյ Պէյլ. Գուզգ. Պէշիքթաշ կը հանգչի]	17
4 20	Գանտ. Վանիք. Չէնկէլք. Պէյլէրպ. Գուզգ. Իւսկիւտ. (Բացի ուրբաթէ)	32
5 15	Պէյքօզ Բաղչ. Չուպ. Գանտլըճա Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլէր. Գուզգ. Պէշիք.	37
7 —	Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզգ. Պէշիք. Իւսկ.	20
9 —	Պէյ. Թարապ. Պէյք. Բաղչ. Չուպգ. Գանտլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզգ. Իւսկ.	25
10 30	Պէյքօզէն ուղ. կամուրջ (բացի ուր. է)	21
11 —	Գանտլըճ.էն ուղ. կամրջ. (բացի ուր. է)	20
10 30	Պէյլէրպէյէն ուղղակի կամուրջ ուրբաթները 11ին Գանտիլլի	22

(Բացի կիրակի օրերէն, կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամը)

1 15	Պէշիք. Օրթագ. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պոյաճք. Թարապ. Պէյք. Մէզգ. Ենիմ.	18
2 30	Պէշիք. Օրթագ. Գուր. Արնաւուտք. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թար. Պէյք. Մէզարբ. Ենիմ.	39
3 —	Գավալթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզգ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնվ. Գանտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանտլըճ. Միրկ. Ենիք. Բաղչ. Պէյք. Թարապ. Պէյ. Մէզ. Ենիմահալլէ	22
4 —	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պոյաճ. Ամէնիա Ենիք. Թարապ. Պէյք. Մէզար. Ենիմ.	33
5 15	Իւսկ. Պէշիք. Գուզգ. Օրթագ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանտլ. Չուպուգ. Միրկ.	[illegible]
6 —	Գավալթ. Պէշիք. Օրթագ. Գուր. Արնվ. Պէպէք. Ռ. Հիսար Պոյաճ. Ենիք. Պէյքօզ Թարապ. Պէյքոզ Մէզար. Գավաքներ	17
7 —	Պէշիք. Իւսկ. Գուզգ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ռ. Հիսար Պոյաճ. Գանտ. Ենիք. Թարապ. Պէյքօզ.	[illegible]
8 30	Պէշիք. Օրթ. Արնվ. Պէպ. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարապ. Մէզար. Պէյ.	34
9 20	Պէշիք. Օրթագ. Գուրչ. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ.	27
10 5	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Ենիք. Թարապ. Պէյ. Մէզգ. Գավաքներ (ուրբ. Ենիք. 10 վրկ. կեցող)	39
10 45	Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Ամէն. Ենիք. Թարապ. Պէյքօզ Մէզար. Ենիմ. (ուրբաթները չկայ)	17
11 20	Ենիք. Թարապ. Պէյ. Մէզգ. Ենիմ. [ուրբաթները Պոյաճքէօյ]	37
11 35	Պէպէք Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Ամէն. Ենիք.	20

Կամուրջէն Արնաւուտքէօյ երթեւեկող շոգենաւուց ժամը.

12 20	Ուղղակի Պէպէք	22
1 40	Ուղղակի Ռ. Հիսար	20
2 40	Ուղղակի Պէպէք	21
3 [illegible]5	Ուղղակի Պէպէք (բացի ուրբաթէ]	25
4 [illegible]0	Ուղղակի Պէպէք [բացի ուրբաթէ]	21
10 30	Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք (Ուրբաթ օրերը չի կայ)	22
11 15	Գավ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար. Պոյաճքը.	32
11 45	Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք	21
12 —	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ.	22

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամը

1 10	Իւսկ. Պէշիք. Գուզգ. Պէյլէր. Չէնկ. Արնվ.	33
1 30	Ուղղակի Գանտլ.	32
2 40	Ուղղակի Գանտիլ.	34
3 35	Ուղղակի Գանտիլլի (բացի ուրբաթէ)	32
3 40	Իւսկ. Գուզգ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Չուպուգ. Բաղչ. Պէյք.	37
4 15	Պէշիկթաշ, Գուզգունճ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանտլըճա Բաղչ. Պէյքօզ (բացի ուրբաթէ)	21
10 —	Պէշիք. Գուզգ. Պէյլէր. (Պէյքօզի շոգ. հետ պիտի հաղ. ուրբաթները Չէնկ. Գանտլլի)	32
10 30	Պէշ. Չէնկլ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Չուպ. Բաղչ. Պէյք. Թարապ. Պէյ. Մէզգ.	18
10 40	Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ)	20
11 —	Պէշիկթաշ Գուզգնճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտ. Պէյք. (Ուրբաթ օրերը Իւսկ.)	33
11 15	Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանտլըճ. Չուպ. Բաղչ. Պէյքօզ ուրբթ. Գուզգ.)	25
11 45	Գուզգ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք	34
12 —	Իւսկ. Գուզ. [Բացի ուր. և շաբաթէ	6

[illegible] իջնող շոգենաւ

1 40	Պէյքօզէն Բաղչա Էնի. Չուպգ. Գանտ. Պոյաճ. Ռ. Ա. Հիսարները Գանտ. Արնավ. Չէնկ. Պէյլէր. Օրթ. Գուզգ. Իւսկ. Պէշիք. Գավ. Կամուրջ
6 —	Արնավ. Չէնկէլ. Պէյլէր. Օրթ. Գուզգ. Իւսկ. Պէշիք. կամուրջ

[illegible] ելնող շոգենաւ

4 20	Կամուրջէն Գավ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզգ. Օրթագ. Պէյլէր. Չէնկ. Արնավ.
5 35	Կամուրջէն Իւսկ. Պէշիքթ. Գուզգ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Արնավ. Գանտ. Ա. Ռ. Հիսարները Գանտ. Միրկ. Ենիք. Բաղչա. Պէյքօզ Արնավ.

Երեկոյները կամուրջէն ժամը ինը քառորդ անցած գործեալ կամուրջէն 8.30ին, և 10ին Մէզարպուրնուէն ելնող շոգենաւուց մէջ բեռ չպիտի ընդունուին, Պէյքօզէն 10 30ին և ժամ 10.40ին կամուրջէն Իւսկիւտար գացող շոգենաւք բեռ չպիտի ընդունին։

Փոթորկալից օդերուն Մէզարպուրնու և Ռ. Գավաք շոգենաւ չպիտի հանգչի։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իւսկիւտարէն կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
11 30	——	11 50	6 25 Պէշիկ
12 15	7 5	12 45	7 5
1 —	8 — Պէշիկ	1 35 Պէշիք	8 15 Պէշիք
1 45	8 20 Վոսփ.	2 20	9 5
2 30	9 —	3 15 Պէշիք.	9 50
3 15	9 30	3 45	10 10 Պէշիկ
3 35 Ֆէրդ.	10 — Ֆէրդ.	3 40 Վոսփ.	10 30 Ֆէրդ.
4 —	10 20 Պէշիկ	4 35 Ֆէրդօթ	10 40 Գդ.
4 30	10 50	4 45 Պէշիկ.	11 —
5 — Վոսփ.	11 — Գուզգ.	5 15 Վոսփ.	11 20 Ֆէրդ.
5 30 Ֆէրդ.	11 10 Ֆէրդ.	5 40	11 20
5 45	11 20	6 15 Ֆէրդօթ	11 50
6 15	11 40	——	12 — Գդ.*
——	12 5	——	12 5
——	——	——	——
——	——	——	——

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
——	——	——	——
——	7 —	12 15	——
12 —	8 — Պէշիկ	12 30	7 5
12 45	8 20 Վոսփ.	1 30 Պէշիք.	8 15 Պէշիք
1 30	**9 — Պէշիկ	2 20	9 5
2 15	9 30	3 15 Պէշիկ	9 45
3 5	10 — Ֆէրդ.	3 40 Վոսփ.	10 10 Պէշիկ
3 35 Ֆէրդօթ	10 10 Պէշիկ	4 30 Ֆէրդօթ	10 30 Ֆէրդ.
4 —	10 40	4 30 Պէշիկ.	10 40
4 40	11 10 Ֆէրդ.	5 15 Վոսփ.	11 20 Ֆէրդ.
5 20 Պէշիկ	11 10	5 25	11 20
5 30 Ֆէրդօթ	11 40	6 15 Ֆէրդօթ	11 40
6 —	12 5	6 15 Պէշիկ.	12 5

* Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ չաքաթ եւ տօն օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

** Բացի կիրակի օրերէ։

ՀԱՐԷՄ ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

4 —	Հարէմէն Սալաճագ	(բացի կիրակիէ)
5 15	» »	(բացի ուրբաթէ կիր. ժ. 5-ով)
10 40	» »	(բացի ուր. և կիր. օրերէ)
11 25	» »	(ուր. և կիր. ժ. 10 45ին)
3 30	կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ	(բաց ի կիրակիէ)
4 45	կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ	(Բացի ուրբթէ կիր. օրերը ժ. 4 30ին)
10 10	կամուրջէն Հարէմ առանց Սալաճագ	(Բացի ուրբաթ և կիրակի օրերէ]
11 10	կամուրջէն Հարէմ առանց Սալաճագ	(կիրակի և ուրբաթ օրերը ժմ. 10 30 ին).

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՒԱՐԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 35	Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 30	Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 —	Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10	» Գապաթաշ (Եէնի գիւղի շոգենաւին հետ կը հաղորդակցի)
4 30	Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
6 15	Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 30	Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 20	Գապաթաշէն Իւսկիւտար

Ծան. — Օդը մրրկալից եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։ 6